

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: “Облік і аналіз фінансових результатів в бюджетних установах”

Виконала: студентка групи ОО(з)-41

спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Павлючок Тетяна Миколаївна

Керівник: PhD, асист. Кузьмін Т.Л.

Рецензент: д.е.н., проф. Благун І.І.

Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	6
1.1. Економічна сутність фінансового результату в бюджетних установах	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах.....	11
1.3. Роль обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах .	16
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ РАХІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ.....	23
2.1. Особливості організації обліку фінансових результатів Рахівської районної ради	23
2.2. Методика здійснення обліку фінансових результатів досліджуваної організації	29
2.3. Шляхи удосконалення проведення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради	35
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ У РАХІВСЬКІЙ РАЙОННІЙ РАДІ	41
3.1. Організація проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради	41
3.2. Оцінка фінансових результатів досліджуваної організації	46
3.3. Напрямки покращення проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради	51
ВИСНОВОК	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

Актуальність дослідження. Бюджетні установи використовують публічні кошти, і ефективне управління цими ресурсами вимагає точного обліку і аналізу фінансових результатів. Дослідження в цьому напрямку дозволяє забезпечити оптимальне використання бюджетних коштів і підвищити ефективність управління. Суспільство вимагає більшої відкритості та відповідальності в управлінні публічними фінансами, тому це дослідження допоможе підвищити прозорість використання бюджетних ресурсів і забезпечити відповідність вимогам суспільства.

Бюджетні установи повинні забезпечувати стійкість для забезпечення неперервного надання публічних послуг, тому аналіз фінансових результатів дозволяє вчасно виявляти фінансові ризики та розробляти стратегії для їх управління. Аналіз фінансових результатів може виявити можливості для оптимізації витрат та ефективного використання ресурсів, що є особливо важливим у контексті обмежених бюджетів. Дослідження фінансових аспектів допомагає бюджетним установам дотримуватися встановлених законодавчих вимог та стандартів у сфері фінансової звітності.

Таким чином, дослідження обліку і аналізу фінансових результатів в бюджетних установах є актуальним завданням, оскільки воно сприяє ефективному управлінню фінансовими ресурсами, підвищенню відкритості та відповідальності, а також забезпечує фінансову стійкість та дотримання законодавства.

Мета дослідження полягає в аналізі обліку і аналізу фінансових результатів.

Для досягнення мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

– дослідити економічну сутність фінансового результату в бюджетних установах;

- проаналізувати нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах;
- з'ясувати роль обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах;
- визначити особливості організації обліку фінансових результатів Рахівської районної ради;
- охарактеризувати методiku здійснення обліку фінансових результатів досліджуваної організації;
- дослідити шляхи удосконалення проведення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради;
- проаналізувати організацію проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради;
- зробити оцінку фінансових результатів досліджуваної організації;
- визначити напрямки покращення проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають при дослідженні фінансових результатів в Рахівській районній раді.

Предметом роботи є облік і аналіз фінансових результатів в бюджетних установах.

Методи дослідження. З огляду на поставлені задачі, робота виконана за допомогою системного аналізу, сукупності загальнонаукових та спеціальних наукових методів. З метою розкриття сутності теми дослідження були використані методи: аналіз та синтез було використано при дослідженні наукової літератури, метод систематизації допомагав при формуванні підходів та виокремленні подібності думок, метод порівняння використовувався при аналізі міжнародних стандартів та вітчизняних положень, а метод узагальнення допоміг при формуванні висновків на основі виявлених переваг та недоліків на досліджуваному підприємстві.

Практичне значення одержаних результатів полягає в доведенні теоретичних положень роботи до рівня узагальнень і практичних рекомендацій, що дає можливість удосконалити облік фінансових результатів в бюджетних установах.

Структура роботи, відповідно до мети, складається з 3 розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

1.1. Економічна сутність фінансового результату в бюджетних установах

В сучасних умовах господарювання одним із важливих показників, що характеризують фінансову діяльність бюджетної установи, є фінансовий результат. В умовах глобальних економічних реформ головною метою підприємства є отримання максимального прибутку з мінімальними витратами.

Оскільки достатній обсяг фінансового результату визначає можливість подальшого розвитку підприємства (розширення виробництва, оновлення його основних фондів, упровадження нових прогресивних технологій і т. д.) та створює запас фінансової стійкості, який дає підприємству змогу оперативно реагувати на зміни у ринковій кон'юнктурі, питання зниження собівартості набувають особливої актуальності в сучасний період ринкових реформ й економічних перетворень.

У вирішенні питань формування результатів бюджетному обліку та аудиту притаманна можливість отримання найбільшого ефекту від обліково-аналітичного забезпечення, яка полягає в оперативному обліку і контролі витрат і доходів підприємства за певний період. Тому організація фінансового обліку та на підприємстві дасть змогу не тільки об'єктивно і своєчасно відобразити витрати та доходи, а й визначити шляхи вдосконалення формування обліково-аналітичної інформації щодо потреб управління в напрямі визначення доходів і витрат, що надає можливість істотно поліпшити фінансові результати підприємства, визначити резерви та підвищити конкурентоспроможність.

Фінансовий результат бюджетної установи є оціночним показником, що відображає результат за певний період часу. Фінансові результати розглядаються як складник економічної безпеки через збалансування доходів і витрат [1, с. 68]. Економічна сутність фінансового результату досліджується через призму характеристик, що зумовлюють його зростання [2, с. 330].

Фінансовий результат залежить від факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, проте в умовах воєнних дій на території України доцільно виокремлювати зовнішні чинники, що обумовлені війною: місце розташування, активні бойові дії, вимушена або ініціативна евакуація, руйнування матеріально-технічної бази, обстріли, втрата ринків збуту, податкова політика держави, підтримка стратегічних видів бізнесу з боку держави та інші. Щодо внутрішніх, то найбільш вагомими є наявність фінансової подушки, наявність кадрового потенціалу, командна робота, гнучкі та раціональні управлінські рішення, здатність швидко адаптуватися, перепрофілюватися, оптимізувати структуру витрат, генерувати доходи в умовах невизначеності та швидка реакція на державні програми підтримки бізнесу [3, с. 997].

Результати дослідження загальних підходів науковців до визначення сутності фінансових результатів в обліковому аспекті дали змогу отримати такі результати.

Ф.Ф. Бутинець [4, с. 56] визначає фінансовий результат як прибуток (збиток) від реалізації готової продукції (робіт, послуг).

О.О. Вороніна [5] визначає фінансовий результат як різницю показника чистих активів на кінець і на початок періоду, скориговану на суми, вилучені або додані власниками.

О.В. Гринавцева [6] дає визначення фінансового результату як суми валового доходу, зменшений на суму витрат, пов'язаних із виконанням

господарської діяльності на підприємстві, непрямих податків та податку на прибуток за окремий звітний проміжок часу.

А.Г. Грязнова [7, с. 64] стверджує, що фінансовий результат – це виражені у грошовій формі економічні результати господарської діяльності комерційних організацій усіх форм власності у цілому та в розрізі підрозділів.

Я.В. Лебедзевич [8, с. 70] також стверджує, що фінансовий результат – це кінцевий результат фінансово-господарської діяльності, але, на думку автора, правильніше було б назвати не балансовим прибутком, а доходом по балансу (балансовим доходом), оскільки назва показника повинна відображати його економічну суть.

Узагальнення поняття фінансові результати наведено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Дефініція поняття фінансові результати

№	Автор	Визначення
1	Ф.Ф. Бутинець [4]	Фінансовий результат як прибуток (збиток) від реалізації готової продукції (робіт, послуг).
2	К.Г. Воблий [5]	Фінансовий результат як різницю показника чистих активів на кінець і на початок періоду, скориговану на суми, вилучені або додані власниками.
3	О.В. Гринавцева [6]	Фінансового результат як сума валового доходу, зменшений на суму витрат, пов'язаних із виконанням господарської діяльності на підприємстві, непрямих податків та податку на прибуток за окремий звітний проміжок часу.
4	А.Г. Грязнова [7]	Фінансовий результат – це виражені у грошовій формі економічні результати господарської діяльності комерційних організацій усіх форм власності у цілому та в розрізі підрозділів.
5	Я.В. Лебедзевич [8]	Фінансовий результат – це кінцевий результат фінансово-господарської діяльності, але, на думку автора, правильніше було б назвати не балансовим прибутком, а доходом по балансу (балансовим доходом), оскільки назва показника повинна відображати його економічну суть.

На підприємствах і комерційних організаціях фінансовий результат може включати прибуток чи збиток від реалізації товарів і послуг, інвестиційні прибутки чи збитки, податкові витрати та інші фінансові показники [9, с. 49].

У бюджетних установах, таких як громадські організації, урядові установи чи муніципалітети, фінансовий результат відображає різницю між отриманими доходами (наприклад, податки, дотації) та витратами, пов'язаними з наданням послуг та управлінням. Позитивний фінансовий результат вказує на те, що бюджетна установа має достатньо коштів для покриття витрат, а негативний свідчить про дефіцит. Важливим є аналіз фінансового результату, оскільки він допомагає визначити фінансовий стан та ефективність управління ресурсами суб'єкта господарювання або бюджетної установи.

Враховуючи важливість отримання прибутку для різних суб'єктів господарювання (власників, працівників, покупців, постачальників, держави та регіональної громади), вся діяльність підприємства має бути спрямована на збільшення його фінансових результатів.

Характер і розмір як прибутку, так і збитку за кожний період діяльності підприємства є основним підсумковим показником їх діяльності. В умовах ринкової економіки діяльність окремих господарських одиниць спрямована на оптимізацію економічної вигоди, що відображається у фінансових результатах. Загальний фінансовий результат (прибуток або збиток) підприємства формується з фінансового результату основної, іншої операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, які в сукупності відображають нормальну господарську діяльність [15].

Процес контролю фінансових результатів, як невід'ємна частина активної діяльності системи управління бюджетною установою, включає три етапи: встановлення бюджетних показників при створенні прибутку, що може бути виміряний бухгалтерським обліком; порівняти з ними фактичні

результати та виявити, проаналізувати та оцінити відхилення; прийняття необхідних управлінських рішень.

Водночас виникнення збитків свідчить про недостатньо ефективні дії управлінського персоналу щодо контролю за фінансовими результатами діяльності підприємств [15].

Визначення фінансових результатів звітного періоду бюджетної установи є однією із заключних стадій обліку, яка здійснюється з урахуванням принципу нарахування та відповідності доходів та витрат, за якими для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності у момент їх виникнення незалежно від часу надходження і сплати грошей [9, с. 381].

Фінансовий результат звітного періоду може бути позитивним, негативним чи нульовим. Він є ключовим показником, що характеризує ефективність роботи бюджетної установи, здатність її працювати в умовах обмеженості бюджетного фінансування, раціонально використовувати наявні ресурси тощо.

Згідно із НП(с)БОДС 101 «Подання фінансової звітності», фінансовий результат необхідно визначати принаймні один раз на квартал та за звітний рік. Для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати звітного періоду Планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі виділено рахунок 55 «Фінансовий результат», що має субрахунки. Фінансовий результат в бюджетних установах є важливим показником, який відображає економічну діяльність і фінансове становище даної установи протягом певного періоду часу.

Економічна сутність фінансового результату в бюджетних установах включає кілька ключових аспектів. Фінансовий результат визначається різницею між доходами та витратами бюджетної установи протягом певного

періоду. Доходи можуть бути отримані з різних джерел, таких як податки, дотації, асигнування з бюджету та інші. Витрати включають всі витрати, пов'язані з наданням публічних послуг, здійсненням програм та управлінням установою. Отже, фінансовий результат в бюджетних установах відображає їхню економічну діяльність та фінансове становище, а також має важливе значення для оцінки ефективності та відповідальності управління цими установами перед суспільством.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах

Облік та аналіз фінансових результатів у бюджетних установах є важливим етапом управління, який дозволяє забезпечити ефективне використання коштів та досягнення поставлених цілей. Щоб досягти успіху в цій сфері, важливо мати якісну систему реєстрації та аналізу фінансових результатів і мати кваліфікований персонал, який може ефективно використовувати та аналізувати ці інструменти.

Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів визначає правила та стандарти, які повинні використовуватися при веденні бухгалтерського обліку та аналізу фінансової звітності в різних організаціях. Нормативно-правові акти визначають стандарти та правила, які повинні дотримуватися всі організації під час ведення обліку та аналізу фінансових результатів; обов'язкові вимоги, які повинні виконуватися організаціями під час обліку та аналізу фінансових результатів; нормативно-правове регулювання спрямоване на захист інтересів інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін; нормативно-правове регулювання має за мету створення стабільного та прозорого середовища для бізнесу; сприяє створенню прозорого фінансового звіту, яке в свою чергу сприяє

відкритості та відповідальності управління. Багато країн встановлюють вимоги відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Загалом, нормативно-правове регулювання в області обліку та аналізу фінансових результатів визначає правила для бізнесу та бюджетних установ, сприяючи відкритості, прозорості та надійності фінансової звітності (рис. 1.1).

В Україні нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах базується на ряді законів, нормативних актів та стандартів бухгалтерського обліку. Більшість нормативних актів регулюється відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що сприяє стандартизації та підвищенню прозорості фінансового обліку в Україні.

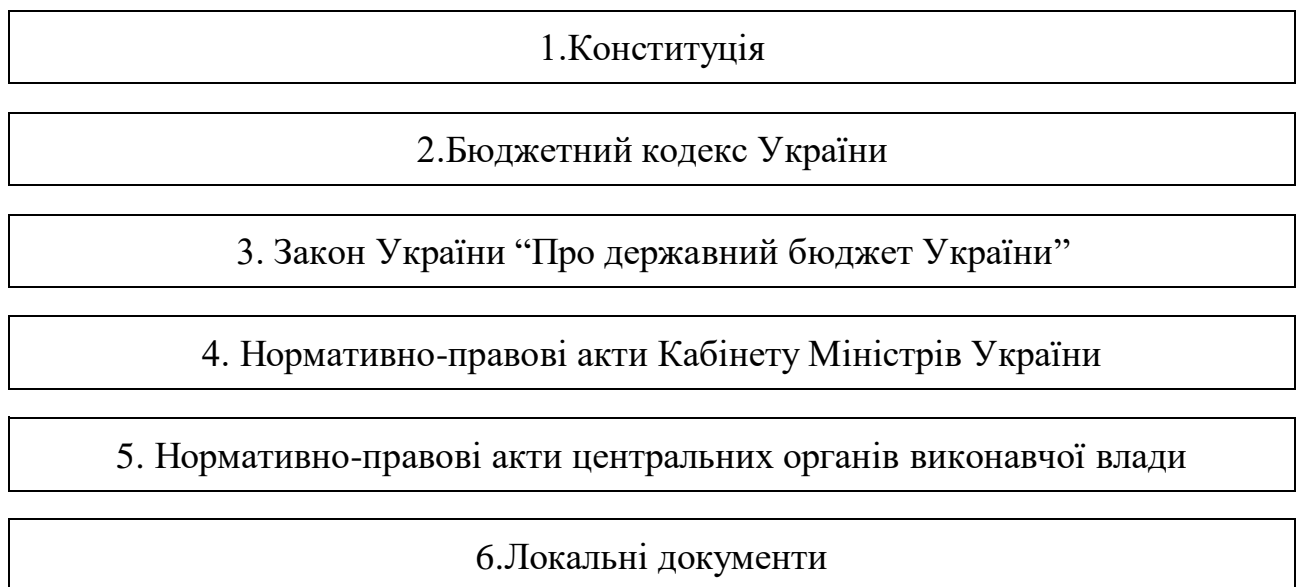

Рис. 1.1. Загальна ієрархія нормативно-правових актів бюджетного обліку

На думку деяких науковців, нормативно-правові акти, пов’язані з бухгалтерським обліком, фінансовою звітністю та економічним контролем фінансових результатів бюджетної установи, можна поділити на такі рівні [17]:

- міжнародні або континентальні (Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для державного сектору (далі – МСБОДС), директиви ЄС);
- загальнодержавні (нормативні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України);
- акти Міністерства фінансів України, Держкомстату України, НБУ, Державного казначейства України, Державної податкової служби України;
- галузеві (відомчі);
- регіональні (нормативно-правові акти обласних та районних державних адміністрацій, служб, управлінь, груп);
- внутрішні (всередині установи).

Слід зазначити, що в умовах повномасштабної війни, зокрема Міністерство фінансів України, продовжує роботу щодо оновлення системи бухгалтерського обліку в державному секторі. Основою такої роботи є внесення змін до нормативно-правових актів, що регламентують організацію, ведення бухгалтерського обліку суб'єктами бюджетної сфери, а також складання фінансової звітності. В Україні, як і в інших країнах світу, необхідною умовою вдосконалення бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі є запровадження МСБОДС, розроблених Комітетом державного сектору Міжнародної федерації бухгалтерів. Вони базуються на синтезі найкращих світових практик бухгалтерського обліку та звітності у сфері управління державними фінансами. Такі стандарти передусім розглядаються як ефективні інструменти інформаційного забезпечення державного управління, як новий комплексний підхід до формування фінансової політики [11, с. 81].

Міністерство фінансів України здійснило низку заходів у рамках реалізації стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року, яка була реалізована у

2007 році. системи бухгалтерського обліку в державному секторі, зокрема, прийнято необхідні національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі – НП(С)БОДС), їх застосування передбачено Бюджетним кодексом України та Законом про України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12].

Зокрема, статті 43, 56, 58 Бюджетного кодексу України визначають порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності органами Державної казначейської служби України та бюджетними установами відповідно до НП(С)БОДС та інших нормативно-правових актів. Щодо ведення бухгалтерського обліку в порядку, встановленому Міністерством фінансів України.

У Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [13] також внесено деякі зміни, зокрема: введено поняття «Національне регулювання бухгалтерського обліку в державному секторі (стандарт)»; Законом [13] визначено застосування до операцій з виконання державного та місцевих бюджетів та складання фінансової звітності про виконання бюджетів з урахуванням законів про бюджет (стаття 2).

Діяльність з удосконалення нормативно-правового регламентування має активне продовження, адже у зв'язку з тим, що відбулися зміни МСБОДС та певні зміни у національному законодавстві, Міністерством фінансів України були внесені зміни до НП(С)БОДС [14]:

– 123 «Запаси», зміст якого уточнений відповідно до МСБОДС 12 «Запаси» у частині сфери застосування цього стандарту, вилучено норми щодо обміну запасів, внесені редакційні правки з урахуванням уточненого перекладу, здійснено доповнення окремими нормами щодо порядку розкриття інформації про запаси в примітках до фінансової звітності;

– 128 «Зобов'язання» у зв'язку із змінами МСБОДС (19 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», 1 «Подання

фінансової звітності») та з урахуванням вимог бюджетного законодавства. Внесені зміни стосуються уточнення термінів, які застосовуються у стандарті, та норм щодо визнання поточних та довгострокових зобов'язань, уточнення визначень умовних зобов'язань та умовних активів, доповнення окремих норм щодо порядку розкриття інформації про умовні зобов'язання і умовні активи в примітках до фінансової звітності;

– 135 «Витрати», який доповнений відповідно до МСБОДС 5 «Витрати на позики», зокрема визначенням поняття «кваліфікаційний актив», та деталізовано, відповідно до МСБОДС 12 «Запаси», окремі норми щодо формування собівартості продукції (робіт, послуг);

– 136 «Біологічні активи», в якому уточнено та доповнено відповідно до МСБОДС 27 «Сільське господарство» терміни, змінено методологічні засади щодо оцінки та первісного визнання біологічних активів за справедливою вартістю, доповнено окремими нормами порядок розкриття інформації про біологічні активи в примітках до фінансової звітності.

Також у зв'язку з змінами до НП(С)БОДС 128 «Зобов'язання» щодо уточнення визначень умовних зобов'язань та умовних активів та з урахуванням національного законодавства внесені зміни: у План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі; у Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі

Л.К.Сук і П.Л. Сук зазначають, що основними нормативними документами, які забезпечують регулювання бухгалтерського обліку в Україні, є такі документи, як Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [16, с. 30-31].

На нашу думку, основними документами, які визначають правила обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах, є:

– Бюджетний кодекс України, який визначає основні принципи та порядок формування та використання бюджетів, а також встановлює вимоги до фінансового обліку в бюджетних установах.

– Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який встановлює загальні принципи бухгалтерського обліку та стандарти фінансової звітності для всіх суб'єктів господарювання, включаючи бюджетні установи.

– Інструкції та положення Міністерства фінансів України, які деталізують аспекти обліку в бюджетних установах.

Отже, важливу роль у формуванні системи бухгалтерського обліку в державному секторі відіграє правове поле міжнародного та вітчизняного законодавства. Процес модернізації обліку та звітності в державному секторі економіки спрямований на гармонізацію її з міжнародними стандартами. На підставі висловлених вище думок науковців щодо різних ознак класифікації нормативно-правового забезпечення обліку і контролю, можемо визначити, що основними документами, які визначають правила обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах, є: Бюджетний кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Стандарти бухгалтерського обліку, Інструкції та положення Міністерства фінансів України.

1.3. Роль обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах

Бухгалтерський облік державних установ має певні відмінності порівняно з обліком підприємств промислової, виробничої чи іншої сфери

економічної діяльності. Основою цих відмінностей становить специфіка діяльності бюджетних установ – забезпечення культурного та соціального розвитку суспільства. Така особливість супроводжує облік у державному секторі на кожному з етапів його ведення, а також у період формування та подання звітності [18, с. 155].

Облік та аналіз фінансових результатів у бюджетних установах відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного управління державними фінансовими ресурсами. В умовах обмежених бюджетних коштів та високих вимог до прозорості та підзвітності, важливою є здатність установ точно відстежувати, контролювати та аналізувати свої фінансові показники. Це дозволяє не лише забезпечити ефективне використання коштів, але й своєчасно виявляти та коригувати будь-які відхилення від запланованих фінансових результатів. Таким чином, облік і аналіз стають основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на досягнення стратегічних цілей установи.

Крім того, систематичний облік та аналіз фінансових результатів сприяють підвищенню довіри з боку громадськості та контролюючих органів, що є ключовим аспектом у сфері державного управління. Надання достовірної інформації про фінансовий стан та результати діяльності дозволяє забезпечити високий рівень прозорості, підвищуючи відповідальність за використання бюджетних коштів. Це, в свою чергу, сприяє зміцненню фінансової дисципліни, оптимізації витрат і підвищенню ефективності діяльності бюджетних установ, що є необхідним для стабільного розвитку та функціонування державного сектора [20, с. 260].

Облік та аналіз фінансових результатів у бюджетних установах відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного управління державними коштами, підвищенні прозорості та підзвітності, а також у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень (рис. 1.2).

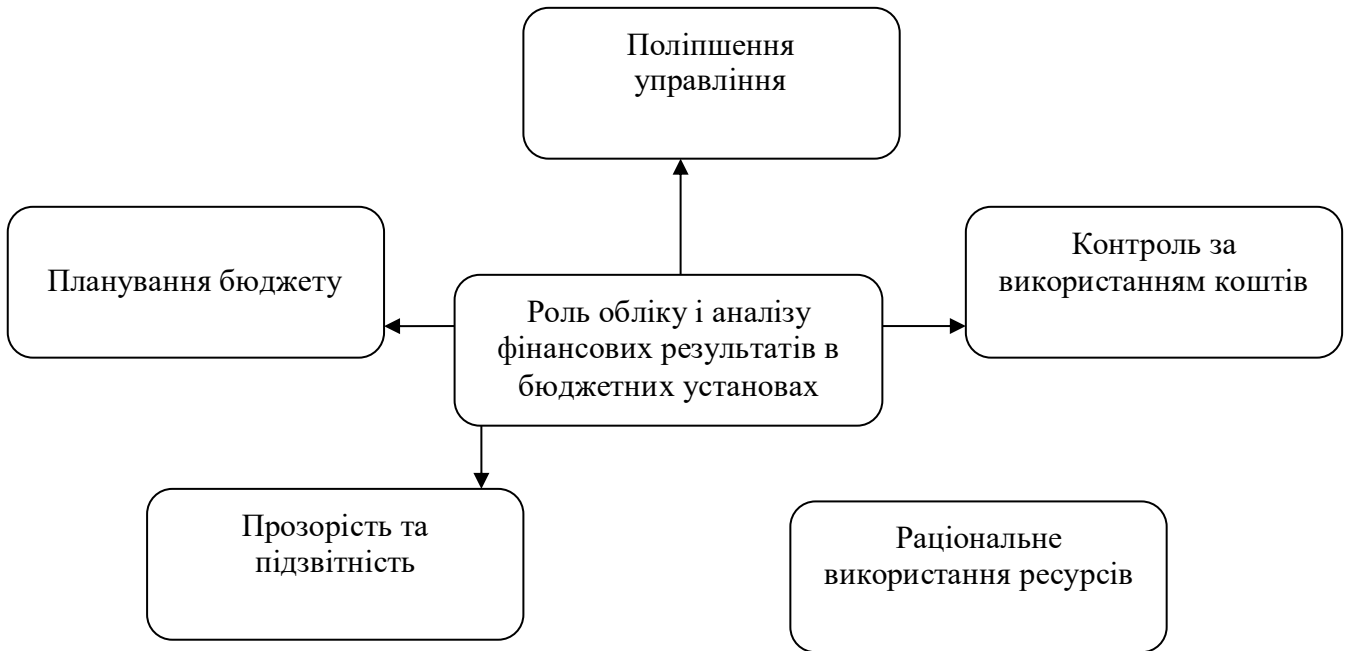

Рис. 1.2 Роль обліку і аналізу фінансових результатів в бюджетних установах

Планування бюджету в бюджетних установах є ключовим елементом фінансового управління, що забезпечує раціональне використання державних коштів. Облік та аналіз фінансових результатів відіграють центральну роль у цьому процесі, оскільки вони надають необхідну інформацію для точного прогнозування доходів і витрат. Облік дозволяє збирати та систематизувати дані про минулі фінансові операції, що стають основою для складання реалістичних бюджетних планів [21, с. 87]. Аналіз цих даних допомагає виявити тенденції та закономірності, що впливають на фінансові показники установи, що в свою чергу дозволяє більш точно визначати необхідні ресурси та планувати їх використання на майбутні періоди.

Крім того, планування бюджету за допомогою обліку та аналізу фінансових результатів дозволяє забезпечити гнучкість і адаптивність до змін у зовнішньому середовищі. Наприклад, виявлені під час аналізу ризики та

невідповідності можуть бути враховані при складанні бюджету, що дозволяє своєчасно вносити корективи та уникати фінансових проблем. Це сприяє підвищенню стійкості бюджетних установ до економічних коливань та змін у законодавстві. Таким чином, планування бюджету на основі обліку та аналізу фінансових результатів не лише забезпечує ефективне використання коштів, але й сприяє стабільному та передбачуваному функціонуванню державних установ.

Контроль за використанням коштів у бюджетних установах є критичним аспектом фінансового управління, який забезпечується за допомогою обліку та аналізу фінансових результатів. Систематичний облік дозволяє точно відстежувати всі фінансові операції, забезпечуючи повну прозорість витрат та доходів [22]. Це дозволяє контролювати виконання бюджетних планів, виявляти невідповідності та вчасно реагувати на відхилення від запланованих показників. Завдяки детальному обліку фінансових ресурсів, керівництво установи може оперативнo отримувати інформацію про фінансовий стан, що є основою для прийняття своєчасних управлінських рішень і корекції фінансової діяльності.

Аналіз фінансових результатів доповнює процес контролю, дозволяючи оцінити ефективність використання коштів та виявити можливі проблеми і ризики. Застосовуючи різні методи фінансового аналізу, такі як горизонтальний та вертикальний аналіз, керівництво може глибше розуміти структуру та динаміку витрат і доходів [23]. Це допомагає не тільки виявляти недоліки в управлінні фінансами, але й знаходити резерви для підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Таким чином, контроль за використанням коштів на основі обліку та аналізу фінансових результатів забезпечує фінансову дисципліну, підвищує ефективність діяльності бюджетних установ і сприяє досягненню їх стратегічних цілей.

Прозорість та підзвітність у бюджетних установах є фундаментальними принципами, що забезпечують довіру громадськості та ефективне управління державними ресурсами. Облік фінансових результатів відіграє вирішальну роль у досягненні цих принципів, оскільки забезпечує систематичне та детальне фіксування всіх фінансових операцій [24]. Це створює основу для відкритої звітності, де кожна операція може бути легко перевірена та проаналізована. Такий підхід дозволяє уникати непрозорих схем і корупційних дій, оскільки всі дані знаходяться у відкритому доступі для контролюючих органів та громадськості. Крім того, регулярне ведення обліку забезпечує своєчасне складання фінансових звітів, що є обов'язковою вимогою для бюджетних установ.

Аналіз фінансових результатів доповнює процес забезпечення прозорості та підзвітності, надаючи глибоке розуміння ефективності використання бюджетних коштів. Використання методів фінансового аналізу дозволяє не лише оцінювати поточний фінансовий стан установи, але й прогнозувати майбутні фінансові потреби та ризики. Така аналітична робота допомагає виявляти проблемні зони та приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо їх усунення. Звіти, що містять результати аналізу, підвищують рівень інформованості керівництва та інших зацікавлених сторін, сприяючи більш прозорому управлінню. Таким чином, облік та аналіз фінансових результатів забезпечують високу підзвітність бюджетних установ перед суспільством і державою, що є запорукою їх ефективної та чесної діяльності.

Раціональне використання ресурсів у бюджетних установах стає ключовим завданням, а облік та аналіз фінансових результатів виступають як невід'ємні складові цього процесу. Облік фінансових операцій дозволяє детально відстежувати кожен грошовий рух, що відбувається в установі. Це допомагає уникнути недоцільних витрат та виявити потенційні резерви для оптимізації використання коштів. Аналіз же фінансових результатів дозволяє

розкрити патерни та тенденції в розподілі ресурсів, що дає змогу керівництву вчасно реагувати на зміни та оптимізувати фінансові процеси. Такий підхід дозволяє максимально ефективно використовувати обмежені бюджетні ресурси та спрямовувати їх на найбільш пріоритетні напрямки.

Крім того, раціональне використання ресурсів забезпечує ефективне досягнення поставлених цілей та завдань бюджетної установи. Завдяки систематичному обліку та аналізу, керівництво може точно визначати фінансові потреби на різних етапах діяльності, уникати перевитрат та забезпечувати необхідність ресурси для успішного виконання завдань. Крім того, раціональне використання ресурсів дозволяє максимально забезпечити якість послуг чи продукції, яку надає або виробляє установа, що сприяє підвищенню задоволеності клієнтів та покращенню її репутації. Таким чином, облік та аналіз фінансових результатів стають не лише інструментом контролю, але й ключовим чинником успішності та стабільності бюджетних установ [25, с. 244].

Поліпшення управління є однією з ключових переваг обліку та аналізу фінансових результатів у бюджетних установах. Систематичний облік фінансових операцій надає керівництву об'єктивну та достовірну інформацію про фінансовий стан установи, що є основою для ухвалення ефективних управлінських рішень. Аналіз фінансових результатів допомагає виявляти сильні та слабкі сторони фінансової діяльності, що дозволяє керівництву зосередитися на ключових аспектах управління та приймати здійснені рішення для подальшого розвитку установи.

Крім того, облік та аналіз фінансових результатів сприяють стратегічному плануванню та прийняттю довгострокових рішень. Засновані на об'єктивних даних, такі рішення дозволяють установі ефективно пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі та досягати стратегічних цілей. Крім того, систематичний облік допомагає уникнути фінансових

ризиків та непередбачених витрат, що сприяє стабільності управління. Таким чином, облік та аналіз фінансових результатів відіграють важливу роль у підвищенні ефективності та розвитку бюджетних установ, роблячи їх більш конкурентоспроможними та життєздатними в умовах постійних змін.

У висновку слід підкреслити, що роль обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах є надзвичайно важливою для забезпечення ефективного та стабільного функціонування. Ці інструменти допомагають уникнути недорозумінь, оптимізувати витрати та раціонально використовувати обмежені ресурси. Вони також забезпечують прозорість та підзвітність перед громадськістю та контролюючими органами, що є важливим аспектом в управлінні державними коштами. Крім того, облік та аналіз фінансових результатів допомагають покращити управління, приймати обґрунтовані рішення та стратегічно планувати розвиток установи. Таким чином, їх впровадження є необхідним кроком для досягнення успіху в управлінні бюджетними установами і виконання їх завдань.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ РАХІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ

2.1. Особливості організації обліку фінансових результатів Рахівської районної ради

Організація обліку фінансових результатів є однією з найважливіших складових фінансового управління, особливо в контексті діяльності громадських установ. Рахівська районна рада, як ключовий учасник у місцевому самоврядуванні, також зосереджує увагу на цьому питанні. Впевненість у достовірності та ефективності обліку фінансових результатів не лише забезпечує прозорість управління коштами, але й покращує довіру громадян до діяльності владних структур.

Для Рахівської районної ради, як і для будь-якої іншої бюджетної установи, особливості обліку фінансових результатів визначаються як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. Внутрішні аспекти включають у себе організаційну структуру ради, систему обліку та звітності, а також процеси управління фінансами в межах встановлених нормативів та правил. Зовнішні фактори охоплюють законодавчі та регуляторні вимоги, які встановлюються національним законодавством і місцевими нормативними актами, а також вимоги стосовно звітності перед різними зацікавленими сторонами, такими як громадяни, державні органи та місцеві громадські організації [26, с. 106].

Власні доходи Рахівської районної ради, що формують її спеціальний фонд, розділяються на дві основні категорії: доходи від обмінних операцій та доходи від необмінних операцій. Склад цих доходів, як виділено на рисунку 2.1, охарактеризовано нижче.

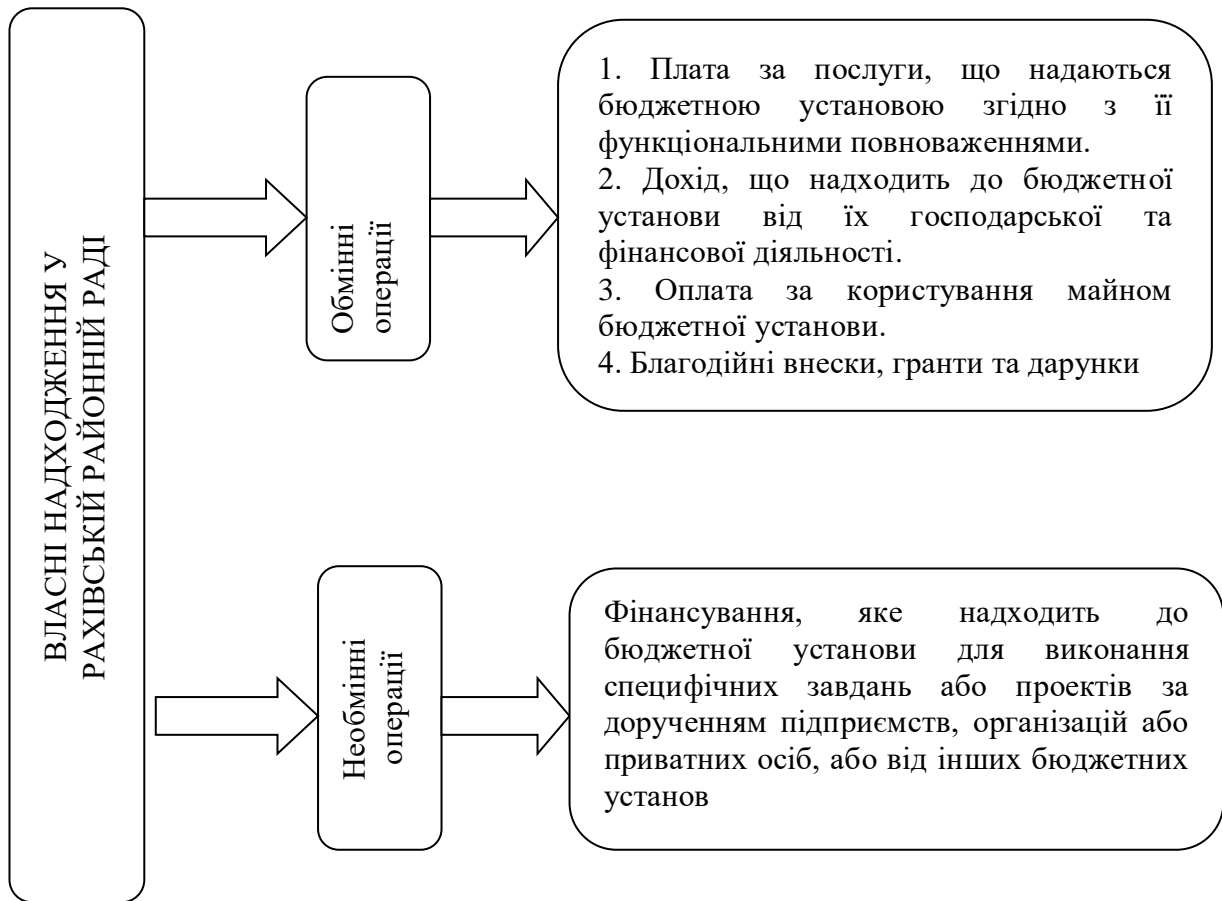

Рис. 2.1 Склад власних доходів у Рахівській районній раді

Переліки послуг, які можуть надаватися бюджетною установою за винагороду, затверджуються Кабінетом Міністрів України для відповідної сфери. Відповідальність за складання таких переліків покладається на центральні органи виконавчої влади, що є ключовими у відповідній галузі. В окремих випадках перелік платних послуг, які можуть надаватися бюджетними або державними установами, затверджується відповідними відомчими нормативними актами [27, с. 53].

Власні доходи Рахівської районної ради спрямовуються відповідно до вимог законодавства про державний або місцевий бюджет. Ці доходи розподіляються на наступні напрями діяльності:

– плата за надані послуги бюджетними установами у відповідності з їх функціональними повноваженнями використовується для покриття витрат,

пов'язаних із забезпеченням цих послуг. Це також включає витрати капітального характеру за узгодженням з Мінфіном, пов'язані з наданням послуг для розпочатку реалізації інфраструктурних проєктів;

- доходи, отримані від господарської та/або виробничої діяльності, спрямовуються на організацію відповідних видів діяльності та господарські витрати бюджетних установ;

- кошти, отримані від оренди майна бюджетних установ, використовуються на утримання, обладнання та ремонт цього майна;

- доходи від реалізації майна використовуються на ремонт, модернізацію або придбання нових необоротних активів, а також на організацію збирання та транспортування відходів, преміювання працівників, що займаються цією діяльністю, та на господарські потреби бюджетних установ;

- кошти, отримані для виконання окремих доручень від підприємств, організацій або фізичних осіб, або від інших бюджетних установ, використовуються на конкретно визначені цілі у випадку їх надходження.

Витрати у Рахівській районній раді представляють собою суму коштів, які вони витрачають у процесі своєї діяльності в межах встановлених обсягів, цільового призначення та розподілу, що визначаються кошторисом. Цей документ є ключовим плановим та фінансовим документом, що регулює фінансові операції бюджетної установи протягом року. Важливою особливістю обліку витрат є їх поділ на касові та фактичні видатки. Касові видатки відображають суми, які фактично виплачуються в певний період, у той час як фактичні витрати відображають реальні витрати коштів у відповідності з графіком виконання робіт або надання послуг. Цей поділ дозволяє керівництву бюджетної установи ефективно контролювати та аналізувати витрати, а також планувати фінансові ресурси для майбутніх періодів.

Касові видатки охоплюють всі суми, що надходять установі з її бюджетних рахунків у банку чи реєстраційних рахунків у відповідних органах Державної казначейської служби для подальшого використання згідно з установленим кошторисом. Це включає як грошові кошти, отримані у вигляді готівки в касу установи, так і суми, перераховані за допомогою безготівкових оплат рахунків. Таким чином, касові видатки є результатом касового виконання бюджету, тобто видачі грошей із бюджетних рахунків. Наприклад, це може бути виплата зарплати готівкою, оплата матеріалів, продуктів харчування, обладнання, внесення внесків до фондів соціального страхування та інші видатки, які здійснюються через касу установи [28, с. 88].

Схема обліку касових видатків у Рахівській районній раді наведена на рис. 2.2.

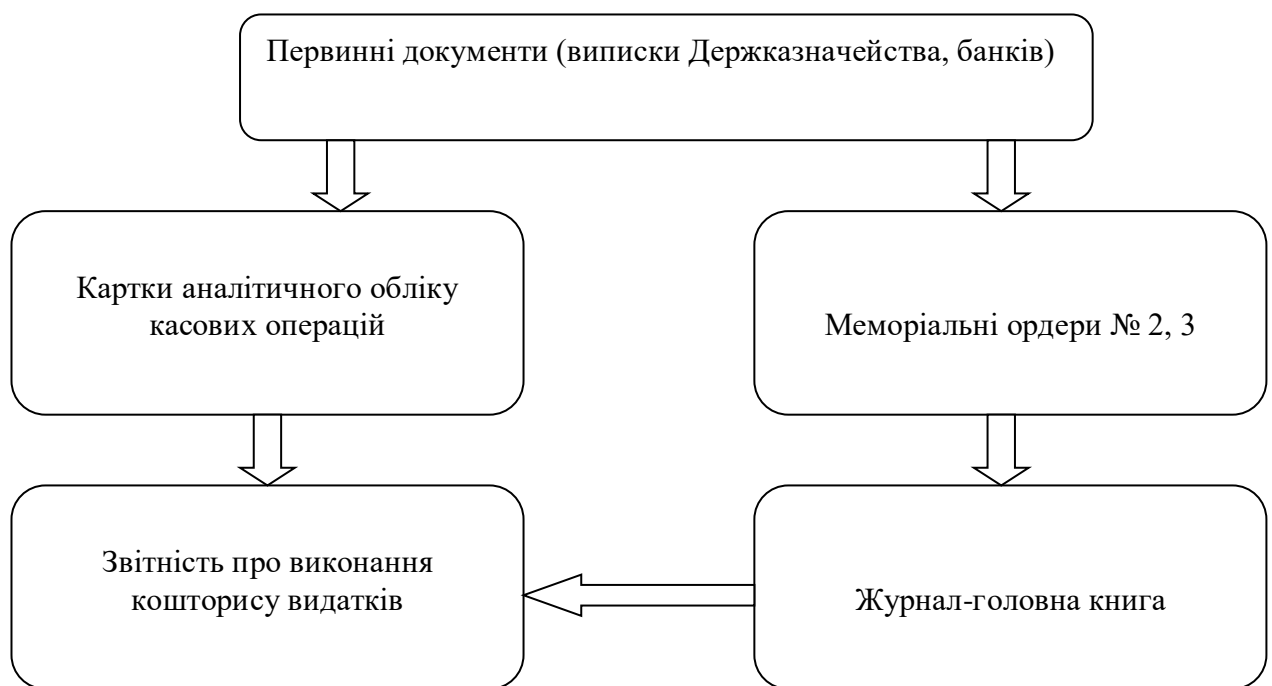

Рис. 2.2 Схема обліку касових видатків у Рахівській районній раді

Облік грошових витрат проводиться на синтетичних рахунках 22 “Готівкові кошти та їх еквіваленти” та 23 “Грошові кошти на рахунках” з подальшим розглядом на відповідних субрахунках. Суми грошових коштів,

отримані як фінансування чи оплата за надані послуги, відображаються на цих рахунках у дебеті, тоді як використані кошти - у кредиті.

У випадку меморіально-ордерної форми обліку в бюджетних установах операції з руху грошових коштів реєструються в “Накопичувальних відомостях руху грошових коштів загального (спеціального) фонду в органах Держказначейства України (установах банків)” (меморіальні ордери 2 та 3).

Фактичні видатки відрізняються від касових тим, що вони відображають реальні витрати установи, які підтвержені відповідними первинними документами. Наприклад, це може бути нарахування заробітної плати працівникам, списання витрат на придбані медикаменти та продукти харчування, списання витрат на відрядження за авансовими звітами, а також нарахування внесків до спеціальних фондів на соціальні заходи і подібні операції [29, с. 84]. Основними характеристиками фактичних видатків є їх природа як реальних витрат, що відображають зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань. Такі витрати зменшують власний капітал установи (за винятком випадків, коли капітал зменшується через його вилучення або розподіл власником) і обліковуються відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку.

Облік фактичних видатків здійснюється на субрахунках рахунків 80 “Витрати на виконання бюджетних програм” та 81 “Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)”. Суми фактичних видатків відображаються на цих субрахунках за дебетом і відображають витрати, здійснені протягом звітного періоду. У свою чергу, списання сум фактичних видатків на фінансові результати виконання кошторису звітного періоду реєструється за кредитом [30].

Схема обліку фактичних видатків у Рахівській районній раді наведена на рис. 2.3.

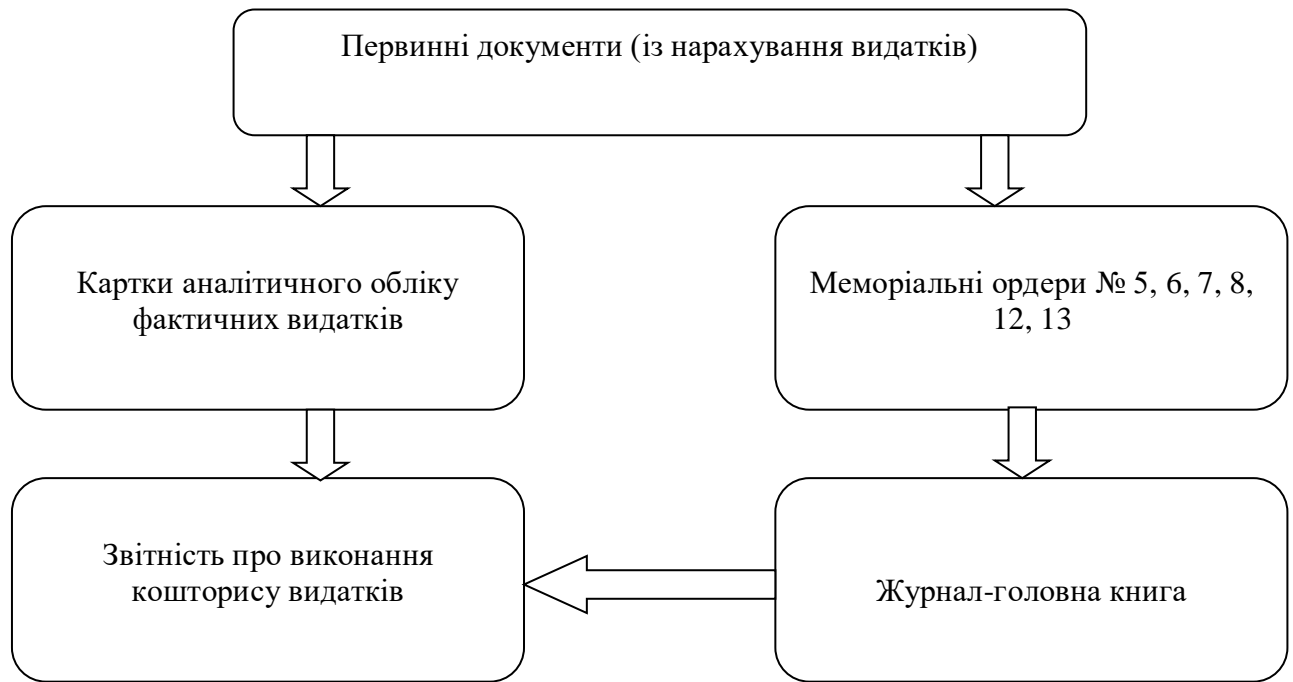

Рис. 2.3 Схеми обліку фактичних видатків у Рахівській районній раді

Організація обліку фінансових результатів Рахівської районної ради відображається в ретельно встановлених процедурах та методиках, які відповідають вимогам законодавства та нормативно-правових актів. Важливим аспектом є впровадження аналітичного обліку та вивчення результатів виконання кошторису, що дозволяє ретельно аналізувати та контролювати фінансову діяльність районної ради.

Наявність чітко визначених методів відображення фінансових результатів у бухгалтерському обліку дозволяє забезпечити достовірність інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень та формування стратегії розвитку. Такий підхід до організації обліку сприяє підвищенню прозорості та відкритості фінансової діяльності районної ради перед громадськістю та контролюючими органами. В цілому, вдосконалення обліку фінансових результатів є важливим етапом у забезпеченні фінансової стабільності та ефективного управління ресурсами Рахівської районної ради.

2.2. Методика здійснення обліку фінансових результатів досліджуваної організації

Облік фінансових результатів є ключовим аспектом управлінської діяльності будь-якої організації, оскільки він дозволяє визначити ефективність її функціонування та фінансову стабільність. Методи і підходи до обліку фінансових результатів можуть значно варіюватися залежно від специфіки діяльності організації, її масштабів та галузевої приналежності. Дослідження та вдосконалення методик обліку фінансових результатів є актуальними завданнями, що стоять перед фінансовими аналітиками та бухгалтерами, адже від точності і своєчасності цього обліку залежить здатність організації приймати обґрунтовані управлінські рішення.

У цьому контексті важливо розглянути основні елементи та принципи, які формують методику обліку фінансових результатів. Включаючи аналіз доходів та витрат, облік прибутків та збитків, а також складання фінансової звітності, ця методика забезпечує комплексний підхід до оцінки фінансового стану організації. Зокрема, ефективне управління фінансовими результатами сприяє підвищенню конкурентоспроможності організації, забезпеченню її фінансової стабільності та стійкого розвитку у довгостроковій перспективі.

Рахівська районна рада підводить підсумки фінансових результатів наприкінці звітного періоду. Для складання квартальної фінансової звітності звітний період триває з 1 січня до останнього дня відповідного кварталу. Для річної фінансової звітності звітний період співпадає з бюджетним роком, що охоплює один календарний рік з 1 січня по 31 грудня, якщо інше не передбачено законодавством [31, с. 80].

Таким чином, підсумки підбиваються наприкінці кожного кварталу та по завершенню звітного року. Фінансовий результат виконання кошторису є

ключовим показником для бюджетної установи. Механізм визначення фінансового результату виконання кошторису доходів і витрат установи складається з двох етапів: 1) визначення переліку субрахунків бухгалтерського обліку, які підлягають закриттю заключними оборотами після закінчення року; 2) відображення фінансового результату у фінансовій звітності установи, його звірка та аналіз за даними інших форм звітності.

Залишки субрахунків бухгалтерського обліку в класах 7 “Доходи” та 8 “Витрати” закриваються на завершальних етапах звітного періоду згідно з встановленими правилами Порядку застосування Плану рахунків № 1219. Згідно з цими правилами, клас 7 використовується для реєстрації доходів від різних видів операцій, включаючи обмінні (такі як бюджетні асигнування, доходи від реалізації продукції, фінансові доходи) та необмінні (податкові надходження, трансферти). Тому на закриття підлягають рахунки доходів, такі як 7011 “Бюджетні асигнування”, 7111 “Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)”, 7211 “Дохід від реалізації активів”, 7311 “Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів”, 7411 “Інші доходи за обмінними операціями”, 7511 “Доходи за необмінними операціями” [32, с. 64].

Рахунки класу 8 використовуються для відображення витрат, пов'язаних з обмінними та необмінними операціями, згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі. Ці витрати охоплюють різні категорії, визначені відповідними національними положеннями. Закриттю підлягають такі рахунки витрат: 8011, 8111 “Витрати на оплату праці” 8012, 8112 “Відрахування на соціальні заходи”, 8013, 8113 “Матеріальні витрати”, 8014, 8114 “Амортизація”, 8115 “Інші витрати”, 82 “Витрати з продажу активів”, 8311 “Фінансові витрати”, 8411 “Інші витрати за обмінними операціями”, 8511 “Витрати за необмінними операціями”, 8521 “Витрати на утримання апарату фонду”.

У плані рахунків Рахівській районній раді, призначеному для обліку фінансових результатів розпорядників бюджетних коштів, передбачено використання рахунку 55 “Фінансовий результат”. Цей рахунок призначений для систематизації та узагальнення інформації про результати виконання бюджету (кошторису) суб’єктами державного сектору. Характеристика рахунку 55 “Фінансовий результат” подана на рис. 2.4.

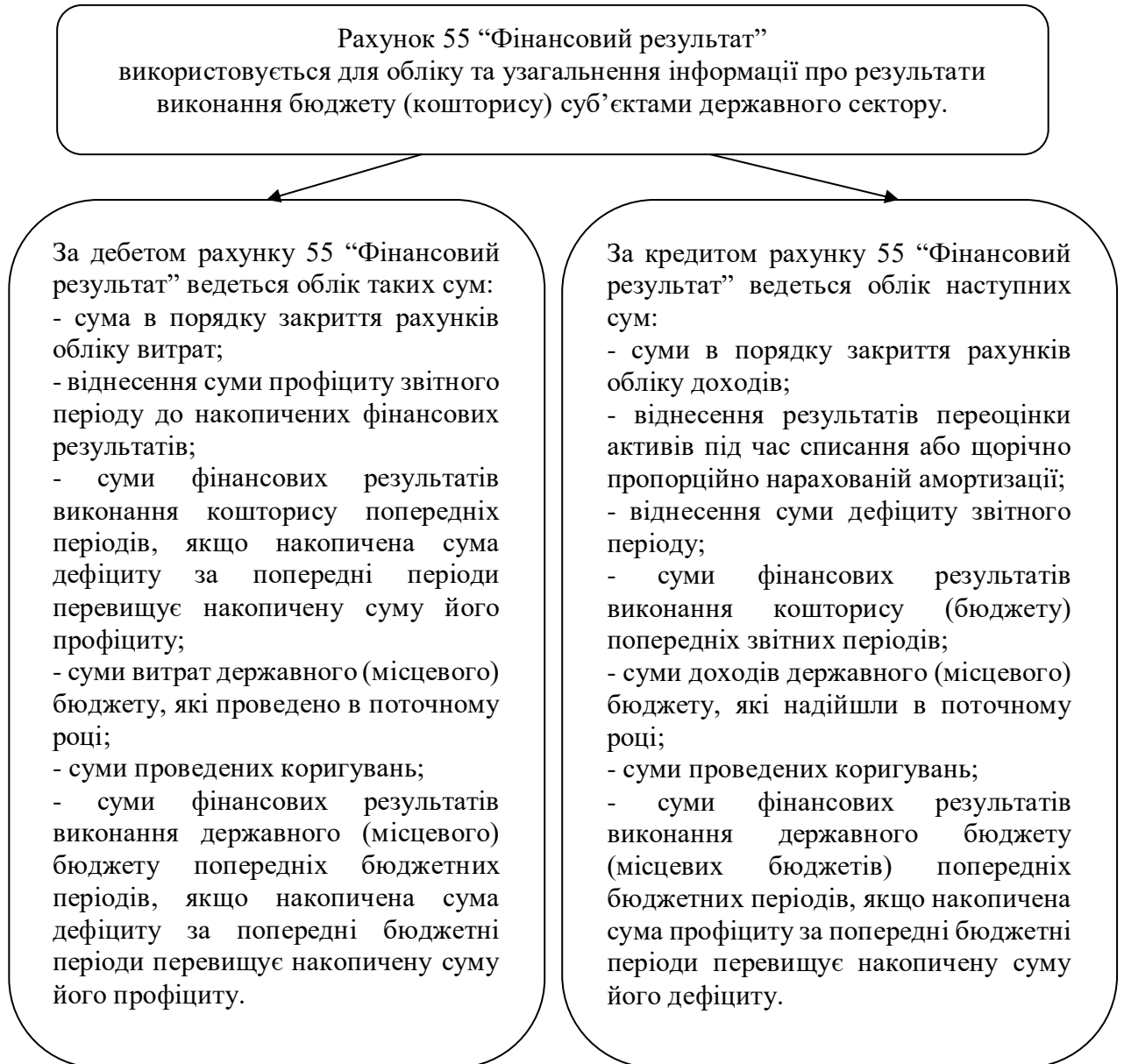

Рис. 2.4 Економічний зміст рахунку 55 “Фінансовий результат” у

Рахівській районній раді

Відповідно до рахунків 55 “Фінансовий результат” має два субрахунки: 5511 “Фінансові результати виконання кошторису звітної періоду” та 5512 “Накопичені фінансові результати виконання кошторису”.

На субрахунках 5511 ведеться облік фінансових результатів виконання кошторису (бюджету) за звітний період розпорядниками бюджетних коштів, такими як державні цільові фонди.

На субрахунках 5512 ведеться облік фінансових результатів виконання кошторису (бюджету) за попередні звітні періоди розпорядниками бюджетних коштів, такими як державні цільові фонди.

В таблиці 2.1 наведено відповідність рахунків для обліку закриття рахунків доходів та витрат і відображення фінансових результатів у Рахівській районній раді.

Таблиця 2.1

Облік закриття рахунків доходів та витрат у Рахівській районній раді

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Закриття рахунків доходів	7011	5511
		7111	
		7211	
		7311	
		7411	
		7511	
2	Закриття рахунків витрат	5511	8011 (8111)
			8012 (8112)
			8013 (8113)
			8014 (8114)
			8115
			82
			8311
			8411
	8511		

В таблиці 2.2 наведено методику обліку списання та закриття рахунків дебіторської та кредиторської заборгованостей після закінчення строку позовної давності у Рахівській районній раді.

Облік списання та закриття рахунків дебіторської та кредиторської заборгованостей у Рахівській районній раді

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Після закінчення строку позовної давності, суми дебіторської заборгованості списано з обліку	5512	2113 2115 2117
2	В кінці звітнього періоду рахунок 5512 може бути закритий на суму дебіторської заборгованості, яка стала безвідстрочно непогашеною після закінчення строку позовної давності	5511	5512
3	Суми кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої вже минув списано з обліку.	2113 2115 2117	5512
4	В кінці звітнього періоду рахунок 5512 може бути закритий на суму дебіторської заборгованості, строк позовної давності якої вже минув	5512	5511

Під час вибуття необоротних активів на рахунку 5311 “Дооцінка (уцінка) необоротних активів” не повинно бути залишку, оскільки результати переоцінки активів наприкінці звітнього періоду списуються на результати виконання кошторису. На дату вибуття об’єкта субрахунок 5311 (5321) має кредитове сальдо за конкретним об’єктом (ідентифіковане сальдо) на основі записів з початку експлуатації об’єкта про зміну балансової вартості основних засобів та нематеріальних активів у картках інвентарного обліку (інших регістрах аналітичного обліку) об’єктів основних засобів та нематеріальних активів.

У Рахівській районній раді операції відображаються в обліку бухгалтерськими проведеннями, які наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Облік вибуття об'єктів основних засобів та нематеріальних активів при закритті рахунків у Рахівській районній раді

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Суми дооцінки (уцінки) об'єкта основних засобів під час їх вибуття включаються до результатів виконання кошторису	5311	5512
2	В кінці звітної періоду рахунок 5512 закривається на суму, яка визначається у зв'язку з дооцінкою об'єкта основних засобів під час їх вибуття	5512	5511
3	Суми дооцінки (уцінки) об'єкта нематеріальних активів під час їх вибуття включаються до результатів виконання кошторису	5311	5512
4	В кінці звітної періоду рахунок 5512 закривається на суму, що визначається внаслідок дооцінки об'єкта нематеріальних активів під час їх вибуття	5512	5511

В бухгалтерському обліку віднесення сум дефіциту (профіциту) до накопичених фінансових результатів відображається за допомогою відповідних бухгалтерських проведення у Рахівській районній раді, які подано у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Облік дефіциту (профіциту) до накопичення фінансових результатів у Рахівській районній раді

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Сума профіциту звітної періоду відноситься до накопичених фінансових результатів	5511	5512
2	Сума дефіциту звітної періоду відноситься до накопичених фінансових результатів	5512	5511

Методика здійснення обліку фінансових результатів досліджуваної організації полягає у ретельному вивченні та аналізі усіх фінансових операцій та подій, що відбуваються протягом звітного періоду [34, с. 171]. Ефективне використання методики обліку дозволяє забезпечити точне відображення фінансової діяльності організації, виявити її потенційні сильні та слабкі сторони, а також спрогнозувати майбутні результати. Ця методика включає в себе чітке визначення рахунків та процедур обліку, ретельний аналіз фінансових звітів та вчасне коригування стратегій на основі отриманих даних. Завдяки вивченню та впровадженню такої методики організація може досягти ефективного управління фінансами та досягти своїх стратегічних цілей.

2.3. Шляхи удосконалення проведення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради

В умовах постійних змін у фінансовому середовищі та посилення вимог до прозорості та точності звітності, удосконалення методів обліку фінансових результатів стає актуальним завданням для будь-якої організації, включаючи районні ради. Рахівська районна рада не є винятком, і їй також потрібно постійно вдосконалювати свою методику обліку фінансових результатів для забезпечення ефективного управління фінансами та відповідності законодавству.

Одним з головних завдань районної ради є ефективне використання бюджетних коштів для забезпечення потреб громадян та розвитку території. У цьому контексті шляхи удосконалення проведення обліку фінансових результатів набувають особливого значення, оскільки вони визначають раціональність витрат, відображення доходів та ефективність управління фінансами району. Тому розгляд та впровадження нових підходів до обліку

фінансових результатів стає необхідністю для забезпечення стабільності та розвитку Рахівської районної ради.

Основні шляхи удосконалення проведення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради наведено на рис. 2.5.

Рис. 2.5 Основні шляхи удосконалення проведення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради

Одним із шляхів удосконалення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради може бути реалізований через впровадження аналітичних рахунків. Відкриття таких рахунків дозволить ретельніше відстежувати та аналізувати фінансові операції та результати діяльності ради. Наприклад, відкриття аналітичних рахунків для різних видів доходів і видатків дозволить докладніше розглянути та зрозуміти джерела фінансування та способи його використання. Це також допоможе в ідентифікації ефективних стратегій управління фінансами та виявленні можливих шляхів економії або оптимізації розходів [35, с. 141].

Крім того, відкриття аналітичних рахунків дозволить збільшити прозорість та об'єктивність обліку фінансових результатів. Це сприятиме підвищенню рівня довіри громадськості до управління фінансами районної ради. Крім того, це створить можливість для більш точного аналізу та планування фінансових ресурсів, що дозволить ефективніше використовувати бюджетні кошти та спрямовувати їх у напрямках, які максимально відповідають потребам та інтересам громади.

З метою розширення деталізації відображення результатів виконання кошторису за спеціальним фондом, рекомендується впровадження аналітичних субрахунків у субрахунок 432 “Результат виконання кошторису за спеціальним фондом”, які будуть відображати основні напрямки формування доходів і витрат цього фонду:

- субрахунок 432.1 “Результати основної діяльності” призначено для порівняння доходів і витрат спеціального фонду за результатами року, заснованих на обліку за рахунками 71 і 81;

- субрахунок 432.2 “Результати господарської та виробничої діяльності” буде використовуватися для визначення результатів господарської та виробничої діяльності за результатами року, враховуючи дані з рахунків 72 та субрахунків 821.1, 821.2, 822.1;

- субрахунок 432.3 “Результати іншої звичайної діяльності” спрямований на порівняння інших власних доходів за спеціальним фондом та видатків за іншими джерелами власних доходів, виходячи з даних обліку за рахунками 73 і 83 за результатами року.

Також важливо розглядати фінансові результати в різних аспектах:

- зовнішній фінансовий результат, який відображається у відкритій фінансовій звітності (рахунки 431, 432 і 433 з відповідними підрозділами);

- узагальнений результат виконання кошторису доходів і видатків для контролю над виконанням планового документа (рахунки 431, 432);

- фінансовий результат з розподілом за структурними підрозділами (для головного розпорядника коштів), джерелами покриття витрат, видами послуг

чи продукції, напрямками використання коштів, призначений для ефективного управління діяльністю ОДС (рахунки 431, 432 і 433 до підрозділу 3-го рівня).

Удосконалення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради може бути досягнуте через впровадження автоматизованих систем для ведення обліку. Автоматизація облікових процесів дозволить знизити витрати часу та ресурсів, які раніше витрачались на ручний ввід та обробку фінансових даних. Це створить можливість для більш точного та оперативного моніторингу фінансової діяльності районної ради, а також забезпечить швидкий доступ до потрібної інформації для прийняття управлінських рішень.

Автоматизація облікових процесів дозволить забезпечити високий рівень точності та надійності фінансової звітності. Це допоможе уникнути помилок та неточностей у веденні обліку, а також забезпечить відповідність звітності вимогам законодавства та стандартам бухгалтерського обліку. Автоматизовані системи також можуть забезпечити автоматичне формування звітів та аналітичних даних, що спростить процес аналізу та моніторингу фінансових результатів і дозволить оперативно реагувати на зміни та виклики, що виникають у процесі управління фінансами [36, с. 220].

Одним з ключових напрямів удосконалення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради може бути відкриття відділу внутрішнього аудиту. Це дозволить забезпечити постійний контроль за фінансовою діяльністю ради та вчасно виявляти можливі порушення, помилки чи шахрайство. Внутрішній аудитор зможе проводити систематичні перевірки фінансових операцій та процесів, виявляти та усувати внутрішні недоліки та ризики, що можуть виникати в процесі управління фінансами.

Створення відділу внутрішнього аудиту також сприятиме забезпеченню високого рівня дотримання стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Аудитори зможуть систематично перевіряти відповідність фінансової звітності законодавчим та регуляторним вимогам, а також допомагати у вирішенні питань, що виникають у процесі складання звітів. Крім того, відділ внутрішнього аудиту зможе надавати консультаційну

підтримку з питань фінансового управління та внутрішнього контролю, що сприятиме ефективнішому використанню фінансових ресурсів та запобіганню можливим ризикам і зловживанням.

Ще одним ключовим напрямом удосконалення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради може стати впровадження системи моніторингу та оцінки видатків. Це передбачатиме постійний аналіз та оцінку ефективності використання бюджетних коштів з метою забезпечення їх оптимального розподілу та максимізації соціально-економічного впливу. Проведення такого моніторингу дозволить вчасно виявляти та коригувати ефективність розходування коштів, а також визначати пріоритетні напрямки фінансування для досягнення стратегічних цілей та завдань районної ради.

Для успішного впровадження системи моніторингу та оцінки видатків необхідно створити відповідні механізми збору та аналізу фінансової інформації, а також розробити критерії та показники ефективності, на основі яких буде проводитися оцінка результатів. Крім того, важливим елементом є впровадження системи звітності та взаємодії між відповідними підрозділами районної ради, що дозволить забезпечити системність та об'єктивність процесу моніторингу [37, с. 93]. Такий підхід сприятиме підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами району та забезпечить більшу прозорість та відкритість у використанні бюджетних коштів.

У процесі аналізу системи обліку фінансових результатів Рахівської районної ради виявлено ряд перспективних шляхів для її удосконалення. По-перше, важливо розглянути можливість впровадження аналітичних рахунків для деталізації результатів виконання кошторису за різними напрямками формування доходів і витрат. Це сприятиме зручнішому контролю за фінансами та наданню об'єктивної інформації для зовнішніх користувачів.

Крім того, важливо розглянути можливість автоматизації облікових процесів для підвищення ефективності та точності обліку фінансових результатів. Це включає впровадження сучасних інформаційних систем, які допоможуть автоматизувати рутинні операції та забезпечити швидкий доступ

до необхідної інформації. Разом з тим, важливо підтримувати постійний моніторинг та аналіз фінансових результатів для своєчасного виявлення та вирішення потенційних проблем. Такі заходи допоможуть забезпечити ефективне функціонування системи обліку фінансових результатів та сприятимуть досягненню стратегічних цілей організації.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ У РАХІВСЬКІЙ РАЙОННІЙ РАДІ

3.1. Організація проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради

Організація проведення аналізу фінансових результатів є ключовим етапом в управлінні будь-якою державною установою, зокрема Рахівською районною радою. Цей процес дозволяє не лише оцінити ефективність використання фінансових ресурсів, але й виявити потенційні проблеми та розробити стратегії для їх усунення. В сучасних умовах економічної нестабільності та обмежених бюджетних ресурсів, особливо важливою стає здатність місцевих органів влади здійснювати ґрунтовний аналіз своїх фінансових результатів. Це дозволяє забезпечити фінансову стійкість та сприяти соціально-економічному розвитку регіону.

Тому необхідно розглянути основні аспекти організації проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради. Потрібно здійснити аналіз методів та інструментів, які використовуються для оцінки фінансових показників, а також визначено основні напрями покращення фінансової діяльності ради [38, с. 87]. Особлива увага приділяється ролі бюджетного планування та контролю у забезпеченні ефективного управління фінансовими ресурсами. Дослідження цих аспектів допоможе зрозуміти, як місцева влада може підвищити прозорість і підзвітність у використанні коштів, що, в свою чергу, сприятиме підвищенню довіри населення до державних інституцій.

Аналіз фінансових результатів Рахівської районної ради проводиться фінансовим відділом, який ретельно оцінює доходи та видатки, аналізує виконання бюджету, виявляє відхилення від планових показників та розробляє рекомендації для покращення фінансової діяльності. До завдань відділу також

входить моніторинг фінансових потоків, контроль за раціональним використанням бюджетних коштів та підготовка звітів для керівництва ради. Це забезпечує прозорість та ефективність управління фінансовими ресурсами, сприяючи стабільному соціально-економічному розвитку району.

Аналіз фінансових результатів Рахівської районної ради зосереджується на оцінці ресурсів, їх походженні та ефективності використання. Основні методи аналізу, які застосовуються у Рахівській районній раді наведено на рис. 3.1.

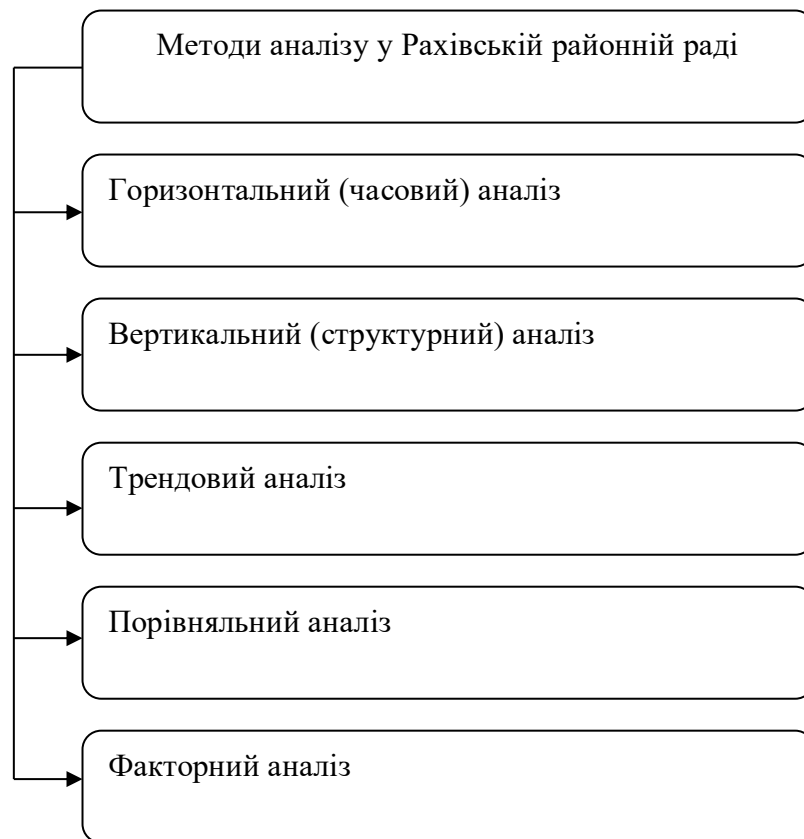

Рис. 3.1 Основні методи аналізу у Рахівській районній раді

Основні методи аналізу, які застосовуються:

1. Горизонтальний (часовий) аналіз – це порівняння кожного показника звітності з відповідним показником попереднього періоду. Цей аналіз є фундаментом для організації моніторингу поточної фінансової діяльності. У процесі такого аналізу виявляються відхилення звітних даних від планових

(нормативних) показників, визначаються причини цих відхилень і надаються рекомендації щодо коригування окремих аспектів фінансової діяльності бюджетної організації. Аналіз дозволяє визначити роль бюджетного фінансування в рамках загального і спеціального фондів.

2. Вертикальний (структурний) аналіз полягає у визначенні структури фінансових показників з подальшим оцінюванням впливу різних факторів на кінцевий результат. Цей метод аналізу дозволяє виявити найважливіші складові в балансі бюджетної організації, а особливо він корисний при аналізі складових доходів і витрат кошторису.

3. Трендовий аналіз передбачає порівняння кожного показника звітності з даними за кілька попередніх періодів для визначення тренду, тобто основної тенденції зміни показників, усунувши вплив індивідуальних особливостей окремих періодів. Завдяки екстраполяції можна не лише визначити прогностичні значення основних показників, а й спрогнозувати майбутній фінансовий стан бюджетної організації.

4. Порівняльний аналіз включає внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками всередині організації (наприклад, по філіях), а також міжгосподарський аналіз показників цієї організації у порівнянні з показниками конкурентів або із середньогалузевими та середніми показниками. Порівняльний аналіз фінансових показників державної організації та середньогалузевих показників дозволяє визначити ступінь відхилення основних результатів фінансової діяльності від середньогалузевих стандартів. Це допомагає оцінити конкурентну позицію організації за фінансовими результатами діяльності та виявити резерви для подальшого підвищення ефективності фінансової діяльності.

5. Факторний аналіз полягає у визначенні впливу окремих факторів (причин) на результативний показник за допомогою детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) методів

дослідження. Цей аналіз здійснюється за допомогою моделювання, яке може бути як детермінованим, так і стохастичним.

При формуванні системи показників необхідно враховувати особливості звітності бюджетної організації. Особливу увагу слід приділити формуванню доходів бюджетної організації за двома фондами – загальним і спеціальним. Аналіз надходжень і використання коштів за цими фондами є важливим, оскільки він дозволяє контролювати правильність їх формування та виявляти резерви для зміцнення матеріально-технічної бази установи і пошуку додаткових фінансових ресурсів.

Завдання аналізу у Рахівській районній раді включають:

- оцінку виконання бюджетних асигнувань;
- оцінку виконання плану за ключовими показниками кожного виду доходів зі спеціального і загального фондів;
- вивчення впливу факторів на відхилення за основними показниками результативності;
- розробку заходів для виправлення виявлених недоліків та пошуку джерел формування та ефективного використання коштів зі спеціального і загального фондів;
- контроль правильності формування доходної та витратної частин бюджету, перевірку своєчасності та повноти сплати податків до державного бюджету.

Джерелами інформації для аналізу є звіти про виконання кошторису доходів і витрат зі спеціального і загального фондів, як індивідуальні (за кожним видом джерел) так і зведені; дані бухгалтерського обліку, а також результати ревізій і перевірок, бюджетна та фінансова звітність.

Основні етапи проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради включають основних шість етапів. Перший етап аналізу фінансових результатів – це збір інформації, який відіграє ключову роль у

підготовці для подальшого аналізу. На цьому етапі необхідно зібрати всі доступні дані про фінансову діяльність Рахівської районної ради. Це включає звіти про виконання бюджету, фінансові звіти, кошторисні призначення, дані про доходи та витрати, а також інші фінансові документи, які можуть бути важливими для аналізу.

Після збору фінансових даних на другому етапі проведення аналізу настає їх класифікація та організація для подальшого дослідження. Цей етап передбачає систематизацію та категоризацію зібраної інформації з метою полегшення подальшого аналізу. Для цього можуть використовуватися різні методи класифікації, залежно від конкретних потреб аналізу та особливостей фінансової звітності районної ради.

На третьому етапі аналізу фінансових результатів відбувається сам процес аналізу, де використовуються різноманітні методи та підходи для оцінки фінансової діяльності Рахівської районної ради. Під час цього етапу враховується весь обсяг зібраної інформації, яка була систематизована та класифікована на попередніх етапах. Використовуються різні методи аналізу, такі як горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, порівняльний аналіз тощо, щоб виявити тенденції, визначити проблемні аспекти та виявити можливості для покращення фінансового стану районної ради.

На четвертому етапі проведення аналізу фінансових результатів відбувається інтерпретація отриманих під час аналізу даних. Цей етап передбачає глибоке розуміння знайдених тенденцій, виявлених відхилень та показників фінансової діяльності Рахівської районної ради. Інтерпретація результатів вимагає аналізу їхньої значущості, ідентифікації причин виявлених відхилень, а також встановлення зв'язків між різними фінансовими аспектами.

На п'ятому етапі, після інтерпретації результатів аналізу фінансових даних, проводиться розробка рекомендацій. Цей етап включає в себе

формулювання конкретних стратегій і заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану та ефективність управління фінансовими ресурсами Рахівської районної ради. Рекомендації можуть стосуватися різних аспектів фінансової діяльності, таких як оптимізація витрат, збільшення доходів, управління ризиками, підвищення ефективності фінансового планування тощо.

На останньому, шостому етапі проведення аналізу фінансових результатів, проводиться підготовка звіту з результатами аналізу. Цей звіт є ключовим документом, що містить у собі всю зібрану, проаналізовану та інтерпретовану інформацію про фінансовий стан Рахівської районної ради. Він включає в себе огляд ключових висновків, виявлених проблем, запропонованих рекомендацій та планів подальших дій.

У звіті детально описуються результати кожного етапу аналізу, від першого етапу збору інформації до останнього етапу розробки рекомендацій. Важливо, щоб звіт був зрозумілим та доступним для аудиторії, адже він може використовуватися як керівництвом організації, так і зовнішніми зацікавленими сторонами, такими як урядові органи, фінансові аналітики, аудитори тощо.

Таким чином, процес організації проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради, можна зазначити його важливість у забезпеченні ефективного управління фінансовими ресурсами та досягненні стратегічних цілей організації. Відповідальність за організацію цього процесу лежить на плечах фінансового відділу, який здійснює збір, класифікацію, аналіз та інтерпретацію фінансових даних. Через ретельну підготовку звіту з результатами аналізу, організація може здійснювати обґрунтовані стратегічні рішення щодо фінансової політики та оптимізації витрат.

3.2. Оцінка фінансових результатів досліджуваної організації

Оцінка фінансових результатів Рахівської районної ради є важливим етапом в аналізі її діяльності та фінансової стійкості. Цей процес дозволяє не лише зрозуміти поточний стан фінансів організації, а й виявити ключові аспекти, що впливають на її фінансову продуктивність та динаміку розвитку. Правильно проведена оцінка дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони фінансового стану, визначити тенденції та ризики, що допомагає виробити стратегічні рішення для подальшого управління та розвитку.

При оцінці фінансових результатів важливо враховувати різноманітні аспекти фінансової діяльності організації, включаючи доходи, витрати, прибуток, ліквідність, платоспроможність, а також ефективність використання ресурсів. Під час проведення оцінки необхідно використовувати різноманітні методи та інструменти фінансового аналізу для отримання об'єктивної та повної карти фінансового стану організації [39].

Джерелами для проведення аналізу доходів, витрат і фінансових результатів у Рахівській районній раді є звіти про виконання кошторису доходів і витрат зі спеціального і загального фондів, як індивідуальні (за кожним видом джерел) так і зведені; дані бухгалтерського обліку, а також результати ревізій і перевірок, бюджетна та фінансова звітність (Додаток А).

Аналіз динаміки доходів у Рахівській районній раді дозволяє зрозуміти економічні тенденції та фінансову стабільність регіону. Динаміка доходів відображає зміни у фінансових надходженнях, які впливають на можливості району забезпечувати необхідні послуги та реалізовувати інфраструктурні проекти. Аналіз динаміки доходів у Рахівській районній раді наведено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Доходи Рахівської районної ради за 2021-2023 рр.

Роки	Доходи, грн	Темпи росту
------	-------------	-------------

		Базисні	Ланцюгові
2021	3952172	100	100
2022	2307658	58,4	58,4
2023	2111562	53,4	91,5

Як бачимо, доходи Рахівської районної ради щороку зменшуються. Перш за все, це пов'язано із політичною ситуацією в країні. Економічна криза, що триває вже кілька років, значно вплинула на всі регіони України, зокрема й на Рахівський район. Зменшення виробничої активності, скорочення робочих місць і зниження рівня доходів населення призвели до зменшення податкових надходжень до місцевого бюджету.

Візуалізація отриманих результатів наведено на рис. 3.2.

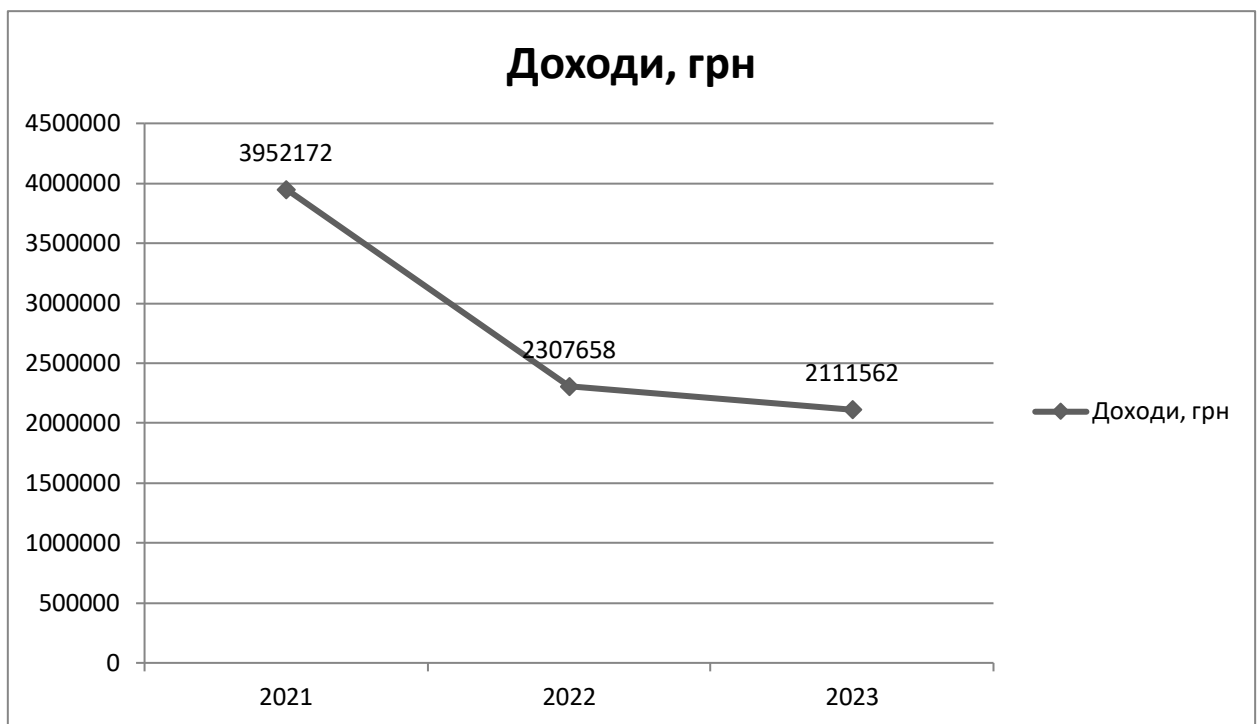

Рис. 3.2 Динаміка доходів Рахівської районної ради за 2021-2023 рр.

Аналіз динаміки витрат у Рахівській районній раді дозволяє оцінити, як змінюється структура та обсяг витрат місцевого бюджету протягом останніх років. Цей аналіз є важливим для розуміння фінансової стратегії та визначення пріоритетів регіонального розвитку. Аналіз динаміки витрат у Рахівській районній раді наведено у табл. 3.2.

Витрати Рахівської районної ради за 2021-2023 рр.

Роки	Витрати, грн	Темпи росту	
		Базисні	Ланцюгові
2021	4388695	100,0	100,0
2022	2484790	56,6	56,6
2023	2813659	64,1	113,2

Як бачимо, витрати Рахівської районної ради щороку зростають, що є негативним явищем. Така тенденція може свідчити про певні проблеми в управлінні бюджетом та потребує детального аналізу для виявлення основних причин та розробки заходів для оптимізації витрат.

Візуалізація отриманих результатів наведено на рис. 3.3.

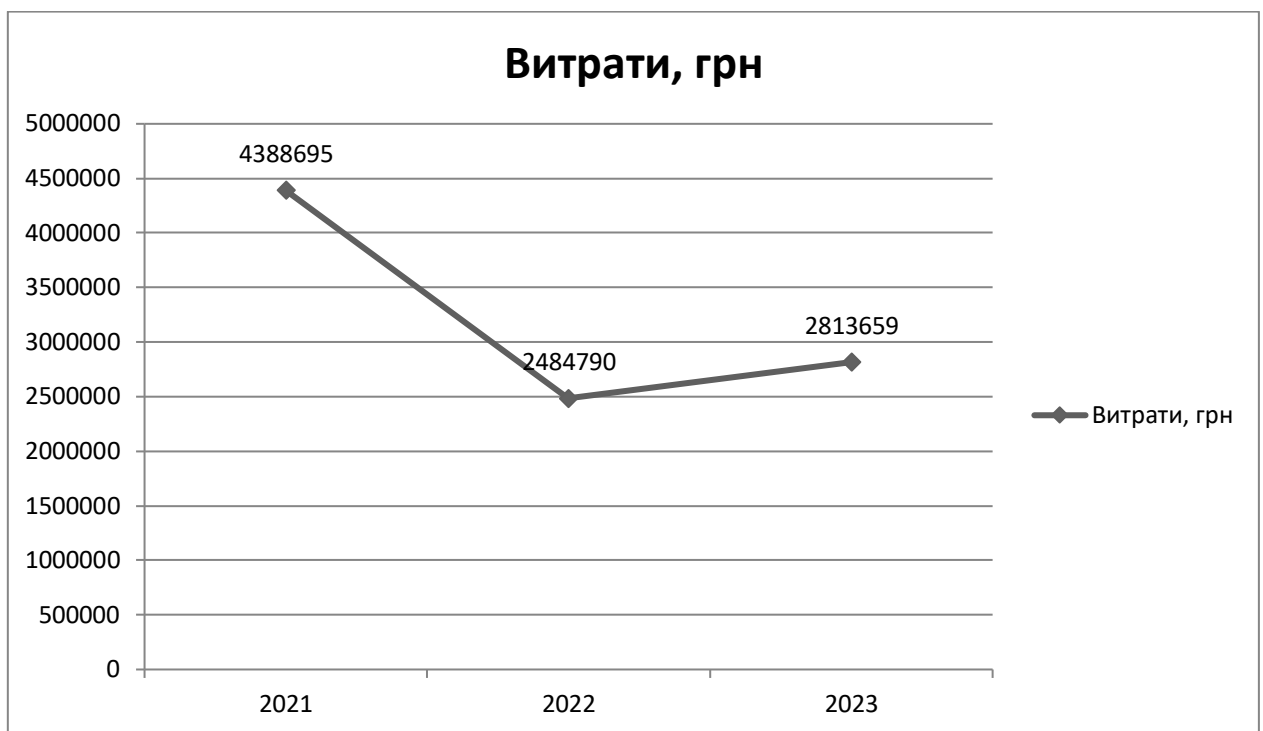

Рис. 3.3 Динаміка витрат Рахівської районної ради за 2021-2023 рр.

Аналіз динаміки фінансових результатів у Рахівській районній раді дозволяє оцінити зміни в доходах і витратах, що впливають на загальний фінансовий стан регіону. Цей аналіз є важливим для розуміння того, як ефективно використовуються бюджетні кошти і які напрямки потребують додаткової уваги.

Динаміка фінансових результатів у Рахівській районній раді наведено на рис. 3.4.

Рис. 3.4 Динаміка фінансових результатів Рахівської районної ради за 2021-2023 рр.

Як бачимо, фінансові результати у Рахівській районній раді характеризується знаком мінус, що свідчить про дефіцит бюджетних коштів. Дефіцит бюджету знижує фінансову стійкість районної ради, ускладнюючи виконання зобов'язань та реалізацію нових проектів. Це може призвести до накопичення боргів та збільшення витрат на їх обслуговування. Нестача коштів обмежує можливості для інвестицій у розвиток району, включаючи інфраструктурні проекти, підтримку бізнесу та розвиток соціальних програм. Це може сповільнити економічне зростання та погіршити якість життя населення.

Для подолання дефіциту бюджету необхідно провести ретельний аналіз всіх бюджетних витрат і знайти можливості для їх скорочення без шкоди для ключових програм і послуг. Це може включати зменшення адміністративних витрат, перегляд фінансування неефективних проектів та програм. Також районна рада повинна активно шукати можливості для збільшення доходів, включаючи залучення інвестицій, розвиток туризму, стимулювання підприємницької діяльності. Важливо працювати над отриманням грантів та субвенцій від державних та міжнародних організацій.

Запровадження сучасних методів фінансового планування та управління, підвищення прозорості бюджетного процесу та підзвітності перед громадою сприятимуть більш ефективному використанню бюджетних коштів. Необхідно також розробляти та впроваджувати довгострокові стратегії розвитку, які включають детальні фінансові плани та прогнозування доходів і витрат. Це допоможе забезпечити стабільний розвиток регіону та уникнути бюджетних дефіцитів у майбутньому.

3.3. Напрямки покращення проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради

У сучасному управлінні господарською діяльністю бюджетних установ, аналіз фінансових результатів є невід'ємною складовою стратегічного прийняття рішень. Для Рахівської районної ради, як і для будь-якої організації, ефективний аналіз фінансів є ключовим для досягнення стійкого фінансового стану та забезпечення фінансової стабільності. З метою оптимізації цього процесу та підвищення його ефективності, необхідно визначити конкретні напрямки для покращення проведення аналізу фінансових результатів.

Однак, навіть у найефективніших фінансових системах завжди є місце для вдосконалення. У даному контексті виникає потреба в ідентифікації та

розробці конкретних напрямків покращення проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради. При цьому ключовим аспектом стає не лише забезпечення ефективності та точності аналізу, але й можливість швидкої реакції на виявлені проблеми та вчасне вирішення них [40, с. 97].

Основними напрямками покращення проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради є: оптимізація процесу збору та обробки даних; розвиток аналітичних здібностей; покращення системи звітності; посилення взаємодії з аудиторськими та консалтинговими компаніями; запровадження системи моніторингу та контролю (рис. 3.5).

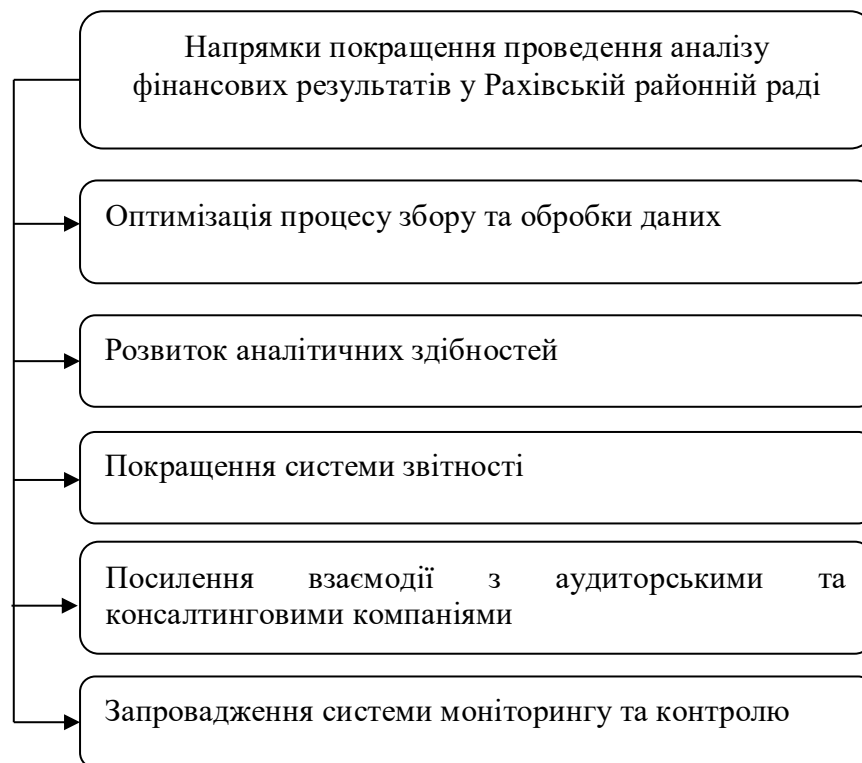

Рис. 3.5 Напрямки покращення проведення аналізу фінансових результатів у Рахівській районній раді

Для оптимізації процесу збору та обробки фінансових даних Рахівської районної ради необхідно перейти на сучасні інформаційні технології та програмні засоби. Це може включати впровадження спеціалізованих програм для автоматизації збору та обробки фінансової інформації, що дозволить

значно зменшити ручну працю та підвищити швидкість опрацювання даних. Також важливо створити єдину базу даних, до якої матимуть доступ всі відділи та підрозділи районної ради, щоб уникнути дублювання інформації та забезпечити її єдність.

Додатковою складовою оптимізації процесу збору та обробки даних може бути впровадження системи автоматизованої звітності. Ця система дозволить автоматично генерувати різноманітні фінансові звіти та звітності, що спростить процес складання та аналізу фінансової інформації. Крім того, вона може бути налаштована на регулярне оновлення даних та надсилання звітів за визначеними шаблонами, що дозволить забезпечити оперативність та точність інформації для прийняття управлінських рішень.

Розвиток аналітичних здібностей співробітників, що займаються аналізом фінансових результатів, є важливим напрямком для покращення ефективності процесу аналізу у Рахівській районній раді. Це може бути досягнуто шляхом проведення спеціалізованих тренінгів та семінарів з фінансового аналізу, які спрямовані на поглиблення знань з методик та інструментів аналізу. Також важливо надавати співробітникам доступ до навчальних ресурсів та літератури, які дозволять їм ознайомитися з сучасними підходами до фінансового аналізу та практичними прикладами його застосування.

Важливо створити сприятливу атмосферу для вільного обміну знань та досвіду між співробітниками відділу фінансів. Організація регулярних нарад, де працівники можуть обговорювати складні ситуації та спільно шукати рішення, сприятиме розвитку аналітичних навичок у всій команді. Крім того, важливо підтримувати мотивацію співробітників до самостійного вивчення та вдосконалення своїх навичок у сфері фінансового аналізу, наприклад, шляхом надання можливості брати участь у проектах та завданнях, пов'язаних з аналізом фінансової діяльності.

Покращення системи звітності в Рахівській районній раді є ключовим напрямком для ефективного аналізу фінансових результатів. Однією з можливих стратегій є стандартизація форматів та процесів складання фінансової звітності для забезпечення єдності та консистентності інформації. Це може включати розробку шаблонів звітності, які відповідають міжнародним стандартам, а також встановлення чітких правил та процедур їх заповнення та представлення.

Важливо створити механізми перевірки достовірності та точності фінансової інформації, включаючи аудиторські перевірки та внутрішні контрольні процедури. Це дозволить уникнути помилок та недорозумінь у фінансовій звітності, а також підвищить довіру до наданої інформації як внутрішньої, так і з боку зацікавлених сторін.

Окрім того, важливо забезпечити доступність та прозорість фінансової інформації для всіх зацікавлених сторін. Це може бути здійснено через публікацію фінансових звітів та інших фінансових документів на веб-сайті районної ради або їх розсилку зацікавленим сторонам. Такий підхід сприятиме підвищенню рівня відкритості та взаємодії з громадськістю, а також збільшить рівень довіри до фінансової діяльності районної ради.

Посилення взаємодії з аудиторськими та консалтинговими компаніями може виявитися важливим кроком для забезпечення об'єктивності та незалежності у проведенні аналізу фінансових результатів. Один зі способів цього може полягати у включенні зовнішніх аудиторів у процес аналізу, щоб вони забезпечували оцінку точності та достовірності фінансових даних. Також вони можуть пропонувати цінні поради щодо вдосконалення системи фінансового управління та контролю.

Консалтингові компанії можуть допомогти з радою та рекомендаціями у плануванні та впровадженні стратегій покращення фінансової ефективності. Вони можуть пропонувати нові підходи до аналізу фінансових даних,

враховуючи сучасні тренди та найкращі практики у галузі. Така співпраця допоможе районній раді отримати об'єктивні та професійні поради, що сприятимуть удосконаленню процесів управління фінансами та прийняттю обґрунтованих рішень.

Запровадження системи моніторингу та контролю є важливим кроком для покращення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради. Ця система може включати в себе встановлення чітких ключових показників фінансової ефективності, які будуть регулярно моніторитися та аналізуватися. Також важливо встановити механізми для автоматичного сповіщення про виявлені аномалії або відхилення від планових показників, що дозволить оперативно реагувати на потенційні проблеми та ризики.

Важливо впровадити систему внутрішнього контролю, яка буде включати в себе перевірку та підтвердження точності та достовірності фінансової звітності. Це може бути досягнуто шляхом встановлення чітких процедур та політик, контролю за дотриманням фінансових правил та стандартів, а також проведення регулярних аудитів та перевірок. Така система моніторингу та контролю забезпечить надійність та достовірність фінансової інформації, а також допоможе вчасно виявляти та усувати можливі проблеми.

Таким чином, напрямки покращення проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради виявляються критичними для підвищення ефективності управління та забезпечення фінансової стійкості району. Перше, і безумовно важливе, це запровадження сучасних інформаційних технологій та програмних засобів для автоматизації процесів збору, обробки та аналізу фінансової інформації. Це дозволить значно зменшити час на обробку даних, підвищити їхню точність та достовірність, а також забезпечить оперативний доступ до необхідної інформації для прийняття управлінських рішень.

Другим важливим кроком є покращення системи звітності, включаючи стандартизацію форматів та процесів складання фінансової звітності, впровадження механізмів перевірки її достовірності та регулярні аудити. Це сприятиме підвищенню якості та надійності фінансової інформації, що стане основою для прийняття обґрунтованих рішень. Крім того, важливо забезпечити доступність та прозорість фінансової звітності для всіх зацікавлених сторін, що сприятиме підвищенню довіри громадськості до діяльності районної ради.

Загалом, виконання цих напрямків сприятиме покращенню якості та ефективності фінансового управління в Рахівській районній раді. Забезпечення точності та достовірності фінансової інформації, її оперативне та доступне представлення для усіх сторін, а також застосування сучасних технологій у аналізі фінансових даних є ключовими складовими успішного функціонування та розвитку району.

ВИСНОВОК

В сучасних умовах господарювання одним із важливих показників, що характеризують фінансову діяльність бюджетної установи, є фінансовий результат. Визначено, що фінансовий результат бюджетної установи є оціночним показником, що відображає результат за певний період часу. Фінансові результати розглядаються як складник економічної безпеки через збалансування доходів і витрат. Процес контролю фінансових результатів, як невід'ємна частина активної діяльності системи управління бюджетною установою, включає три етапи: встановлення бюджетних показників при створенні прибутку, що може бути виміряний бухгалтерським обліком; порівняти з ними фактичні результати та виявити, проаналізувати та оцінити відхилення; прийняття необхідних управлінських рішень.

Визначено, що в Україні нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів в бюджетних установах базується на ряді законів, нормативних актів та стандартів бухгалтерського обліку. Більшість нормативних актів регулюється відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що сприяє стандартизації та підвищенню прозорості фінансового обліку в Україні.

Зазначено, що та аналіз фінансових результатів у бюджетних установах відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного управління державними фінансовими ресурсами. В умовах обмежених бюджетних коштів та високих вимог до прозорості та підзвітності, важливою є здатність установ точно відстежувати, контролювати та аналізувати свої фінансові показники. Це дозволяє не лише забезпечити ефективне використання коштів, але й своєчасно виявляти та коригувати будь-які відхилення від запланованих фінансових результатів. Таким чином, облік і аналіз стають основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на досягнення стратегічних цілей установи.

Встановлено, що організація обліку фінансових результатів є однією з найважливіших складових фінансового управління, особливо в контексті

діяльності громадських установ. Рахівська районна рада, як ключовий учасник у місцевому самоврядуванні, також зосереджує увагу на цьому питанні. Для Рахівської районної ради, як і для будь-якої іншої бюджетної установи, особливості обліку фінансових результатів визначаються як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. Внутрішні аспекти включають у себе організаційну структуру ради, систему обліку та звітності, а також процеси управління фінансами в межах встановлених нормативів та правил. Зовнішні фактори охоплюють законодавчі та регуляторні вимоги, які встановлюються національним законодавством і місцевими нормативними актами, а також вимоги стосовно звітності перед різними зацікавленими сторонами, такими як громадяни, державні органи та місцеві громадські організації.

Виявлено, що Рахівська районна рада підводить підсумки фінансових результатів наприкінці звітного періоду. Для складання квартальної фінансової звітності звітний період триває з 1 січня до останнього дня відповідного кварталу. Залишки субрахунків бухгалтерського обліку в класах 7 “Доходи” та 8 “Витрати” закриваються на завершальних етапах звітного періоду згідно з встановленими правилами Порядку застосування Плану рахунків № 1219. У плані рахунків Рахівській районній раді, призначеному для обліку фінансових результатів розпорядників бюджетних коштів, передбачено використання рахунку 55 “Фінансовий результат”.

Розроблено основні шляхи удосконалення проведення обліку фінансових результатів. Одним із шляхів удосконалення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради може бути реалізований через впровадження аналітичних рахунків. Відкриття таких рахунків дозволить ретельніше відстежувати та аналізувати фінансові операції та результати діяльності ради. Удосконалення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради може бути досягнуте через впровадження автоматизованих систем для ведення обліку. Створення відділу внутрішнього аудиту також сприятиме забезпеченню високого рівня дотримання стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Ще одним ключовим

напрямом удосконалення обліку фінансових результатів Рахівської районної ради може стати впровадження системи моніторингу та оцінки видатків.

Визначено, що аналіз фінансових результатів Рахівської районної ради проводиться фінансовим відділом, який ретельно оцінює доходи та видатки, аналізує виконання бюджету, виявляє відхилення від планових показників та розробляє рекомендації для покращення фінансової діяльності. До завдань відділу також входить моніторинг фінансових потоків, контроль за раціональним використанням бюджетних коштів та підготовка звітів для керівництва ради.

Зазначено, що доходи Рахівської районної ради щороку зменшуються. Перш за все, це пов'язано із політичною ситуацією в країні. Аналіз динаміки витрат у Рахівській районній раді дозволяє оцінити, як змінюється структура та обсяг витрат місцевого бюджету протягом останніх років. Як бачимо, витрати Рахівської районної ради щороку зростають, що є негативним явищем. Фінансові результати у Рахівській районній раді характеризується знаком мінус, що свідчить про дефіцит бюджетних коштів.

Виявлено, що Основними напрямками покращення проведення аналізу фінансових результатів Рахівської районної ради є: оптимізація процесу збору та обробки даних; розвиток аналітичних здібностей; покращення системи звітності; посилення взаємодії з аудиторськими та консалтинговими компаніями; запровадження системи моніторингу та контролю. Загалом, виконання цих напрямків сприятиме покращенню якості та ефективності фінансового управління в Рахівській районній раді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дзерелейко С. Інструментарій покращення фінансових результатів у системі зміцнення економічної безпеки підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. *Економічні науки*. 2022. № 6. Том 1. С. 67–74. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-10.
2. Піскун А. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Наукові перспективи*. 2023. № 2(32). DOI: 10.52058/2708-7530-2023-2(32)-327-339.
3. Мардус Н.Ю., Шкарлат А.О. Теоретичні і методичні підходи до визначення прибутку підприємства в обліку та аудиті. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 14. 2016. С. 966–970.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Житомир : Рута. 726 с.
5. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства. Харків. URL: <http://disser.org.ua/file23976.html> (дата звернення: 26.12.2023).
6. Гринавцева О.В. Облік і аудит готової продукції та її фінансових результатів від реалізації. Київ. 19 с. URL: <http://www.nbuu.gov.ua/ard/2005/05govmpu.zip> (дата звернення: 26.12.2023).
7. Грязнова Л.Г. Фінансово-кредитний енциклопедичний словник. Київ : Фінанси та статистика. 164 с.
8. Лебедзевич Я.В. Основні тенденції визначення фінансового результату: історичний аспект. *Економічні науки*. № 9. С. 64–72.
9. Облік у бюджетних установах: навчальний посібник. 2-е вид., виправ./ За ред. Леня В.С. Київ: Каравела, 2017. 564 с.
10. Дем'янишин, В., Костецький, В., Дем'янишин, В. Модернізація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів у державному секторі в умовах реформування системи управління публічними фінансами та зміцнення фінансової безпеки суб'єктів господарювання. *Світ фінансів*. 2022. № 4(73). С. 22-44.

11. Ловінська, Л. Г., Гізатуліна, Л. В. Світовий досвід запровадження міжнародних стандартів у бухгалтерському обліку державного сектору. *Фінанси України*. № 6. С. 76-87.

12. Уряд ухвалив Стратегію модернізації системи бухобліку та фінзвітності в держсекторі до 2025 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-uhvaliv-strategiyu-modernizaciyi-sistemi-buhobliku-ta-finzvitchnosti-v-derzhsektori-do-2025-roku> (дата звернення: 26.12.2023).

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV, від 16.07.1999р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 26.12.2023).

14. Щодо удосконалення законодавства з бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі у 2021 році. URL: https://mof.gov.ua/uk/zagalni-roz_jasnennja-derj-sector (дата звернення: 26.12.2023).

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 26.12.2023).

16. Сук Л.К., Сук Л.П. Організація бухгалтерського обліку: підручник. Київ: Каравела. 624 с

17. Полятикiна Л. I., Новикова С. В. Облік i аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20(2). С. 170-173.

18. Андрієнко В. Поняття та склад фінансової звітності в умовах гармонізації бухгалтерського обліку. *Наука молода*. № 9. С. 153–157.

19. Івахів Ю. Фінансове звітування як система розкриття інформації. *Економіка*. № 5 (112). С.37–42.

20. Сидор Г. В., Савків У. С. Організаційне забезпечення інформаційних процесів управління підприємством. *Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності* : матер. II Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Запоріжжя, 11–12 трав. 2022 р.). Запоріжжя, 2022. С. 260–263.

21. Хомин П. Я. Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку : монографія. Тернопіль : Економічна думка. 287с.

22. Фінансова звітність бюджетної установи. URL: <https://www.slideshare.net/LenaBolgarina/ss-40884190>

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи»: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11>.

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 18.05.2012 № 568 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12>.

25. Ларікова Т.В., Шилко І.С. Організація обліку в бюджетних установах. Фінанси, облік і аудит. 2015. Випуск 1 (25). С. 243-257.

26. Литвиненко Е.І. Організація обліку вибуття нефінансових активів бюджетних установ як нового комплексного об'єкта обліку в бюджетних установах. Економіка та держава. 2015. № 10. С. 105–108.

27. Хоменко Н.В. Товарні запаси: проблеми обліку, контролю та звітності: монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. 153 с.

28. Атамас П. Облік у Бюджетних установах: навчальний посібник для студента. К.: Центр учбової літератури, 2009. 288 с.

29. Джога Р. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навчальний посібник для студента. К.: Центр учбової літератури, 2011. 384 с.

30. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14>.

31. Канєва Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навчальний посібник для студента. К.: Центр учбової літератури, 2004. 180 с.
32. Артюх О., Максимова В. Облік у бюджетних установах: навчальний посібник. О. : ОНЕУ ; Ротапринт, 2013. 264 с.
33. Омецінська І. Облікова інформація: економічна сутність та критерії якості. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2016. № 3. С. 131-141.
34. Крупка Я. Д. Облік як основа контролю витрат за місцями їх виникнення та сферами діяльності. *Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції: зб. наук. праць*. 2011. Вип. XVI, № 4. С. 168-179.
35. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: [навч. посіб]. К.: Каравела, 2004. 568 с.
36. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік: [навчальний посібник]. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 464 с.
37. Пушкар М.С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія: [монографія]. Тернопіль: Карт-бланш, 2007. 359 с.
38. Гадзевич О. І. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. Луцьк, 2016. 159 с.
39. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку. URL: <https://www.twirpx.com/file/262483/>
40. Мошенський С. З. Економічний аналіз: підручник для студ. економ. спец. вищ. навч. закл. Житомир: Рута, 2017. 104 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 2
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової
звітності»

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2024	01	01
Установа	Рахівська районна рада	за ЄДРПОУ	04053818	
Територія	Рахівський	за КАТОТТГ	UA21060000000059475	
Організаційно-правова форма господарювання	Орган місцевого самоврядування	за КОПФГ	420	
Орган державного управління	Районні, районні у місті Києві (у разі утворення) та місті Севастополі ради	за КОДУ	01006	
Вид економічної діяльності	Державне управління загального характеру	за КВЕД	84.11	
Одиниця виміру: грн				
Періодичність: річна				

**ЗВІТ
ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**
за 2023 рік

Форма №2-дс

I. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
ДОХОДИ			
Доходи від обмінних операцій		-	-
Бюджетні асигнування	2010	2111562	2307658
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020	-	-
Доходи від продажу активів	2030	-	-
Фінансові доходи	2040	-	-
Інші доходи від обмінних операцій	2050	-	-
Усього доходів від обмінних операцій	2080	2111562	2307658
Доходи від необмінних операцій			
Податкові надходження	2090	-	-
Неподаткові надходження	2100	-	-
Трансферти	2110	-	-
Надходження до державних цільових фондів	2120	-	-
Інші доходи від необмінних операцій	2130	-	-
Усього доходів від необмінних операцій	2170	-	-
Усього доходів	2200	2111562	2307658
ВИТРАТИ			
Витрати за обмінними операціями		-	-
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	2786609	2482720
Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220	-	-
Витрати з продажу активів	2230	-	-
Фінансові витрати	2240	-	-
Інші витрати за обмінними операціями	2250	-	2070
Усього витрат за обмінними операціями	2290	2786609	2484790

<i>Витрати за необмінними операціями</i>			
Трансферти	2300	-	-
Інші витрати за необмінними операціями	2310	27050	-
<i>Усього витрат за необмінними операціями</i>	<i>2340</i>	<i>27050</i>	<i>-</i>
<i>Усього витрат</i>	<i>2380</i>	<i>2813659</i>	<i>2484790</i>
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	-702097	-177132

II. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ) ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ВИДАТКІВ ТА КРЕДИТУВАННЯ БЮДЖЕТУ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Загальнодержавні функції	2420	2813659	2484790
Оборона	2430	-	-
Громадський порядок, безпека та судова влада	2440	-	-
Економічна діяльність	2450	-	-
Охорона навколишнього природного середовища	2460	-	-
Житлово-комунальне господарство	2470	-	-
Охорона здоров'я	2480	-	-
Духовний та фізичний розвиток	2490	-	-
Освіта	2500	-	-
Соціальний захист та соціальне забезпечення	2510	-	-
УСЬОГО:	2520	2813659	2484790

III. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ)

Стаття	Код рядка	Загальний фонд			Спеціальний фонд		
		план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 4 мінус графа 3)	план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 7 мінус графа 6)
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>ДОХОДИ</i>							
<i>Податкові надходження</i>	<i>2530</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Неподаткові надходження</i>	<i>2540</i>	-	-	-	-	-	-
Доходи від власності та підприємницької діяльності	2541	-	-	-	-	-	-
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	2542	-	-	-	-	-	-
Інші неподаткові надходження	2543	-	-	-	-	-	-
Власні надходження бюджетних установ	2544	-	-	-	-	-	-
<i>Доходи від операцій з капіталом</i>	<i>2550</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Офіційні трансферти, з них:</i>	<i>2560</i>	-	-	-	-	-	-
від органів державного управління	2561	-	-	-	-	-	-
Цільові фонди	2570	-	-	-	-	-	-
<i>Надходження державних цільових фондів</i>	<i>2580</i>	-	-	-	-	-	-
Надходження Пенсійного фонду України	2581	-	-	-	-	-	-

Надходження Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	2582	-	-	-	-	-	-
Надходження Фонду соціального страхування України	2583	-	-	-	-	-	-
Інші надходження	2590	-	-	-	-	-	-
Усього доходу	2600	-	-	-	-	-	-
ВИТРАТИ							
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2610	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2620	-	-	-	-	-	-
Обслуговування боргових зобов'язань	2630	-	-	-	-	-	-
Поточні трансферти, з них:	2640	-	-	-	-	-	-
органам державного управління інших рівнів	2641	-	-	-	-	-	-
Соціальне забезпечення	2650	-	-	-	-	-	-
Інші поточні видатки	2660	-	-	-	-	-	-
Нерозподілені видатки	2670	-	-	-	-	-	-
Придбання основного капіталу	2680	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти, з них:	2690	-	-	-	-	-	-
органам державного управління інших рівнів	2691	-	-	-	-	-	-
Внутрішнє кредитування	2700	-	-	-	-	-	-
Зовнішнє кредитування	2710	-	-	-	-	-	-
Усього витрат	2780	-	-	-	-	-	-
Профіцит/дефіцит за звітний період	2790	-	-	-	-	-	-

IV. ЕЛЕМЕНТИ ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Витрати на оплату праці	2820	1491376	1622082
Відрахування на соціальні заходи	2830	323250	374594
Матеріальні витрати	2840	269886	310412
Амортизація	2850	702097	175632
Інші витрати	2860	-	2070
Усього	2890	2786609	2484790

Керівник (посадова особа)

Діана БАБИНЕЦЬ

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Мирослава ЛІПІЯК

